

INVI TASJON

Årets tur onsdag - fredag 14-16 september 2016.

Opplev hyggelige personer på tur med vakre fjell, fjorder og steder du får guiding underveis. Har du sett Geirangerfjorden, Norges første e-verk, historien til mange pionerer mm?

Erik Jensen starter turen fra Oasen kl 1000 onsdag 14de september til Lavik Fjordhotell kl 1230 for servering. Derfra videre til forfriskninger i Jølsterbui. og senere ankomst Loenfjord hotell med 2 overnattinger, 2 bufe og frokost. Torsdag har vi 2 timer i bussen til Sykkylven der vi besøker Ekornes Fabrikker. Torfinn Skulstad guider fra Stryn og ser frem til å vise husmannsplassen fra år 1864 han eier.

En gjest skrev etter oppholdet på Loenfjord hotell:
"Kjempegod service" 4 av 5 stjerner
Anmeldt 12 juli 2015
servicen under oppholdet var fantastisk. Standarden på hotellet er bra. Rene rom og bra senger. Buffeen for frokost og middag var også bra. For oss som ikke var en del av en reiseselskap på busstur fikk vi et fast bord for hele oppholdet i den beste delen av restauranten med utsikt mot elva.
Det som løftet oppholdet var den servicen...

Påmelding

Bjørn Kåre Garli	93 21 88 50	Svein K Søiland	41 67 81 83
John Thorup	48 11 24 19	Thor Arild Ødegård	90 92 77 60

Pakkepris p. person kr 1.950 i dobbeltrom (enkeltrum + kr 200)
Betaling til Bilbransjens Veteraner konto 9710.10.28163

Velkommen til årets tur

Husk også sommertreffet 21. juni fra kl 1300 på Holmen

Retur adresse

Autoinform
Sælenveien 62
5143 FYLLINGSDALEN

Knarvik XXX

Knarvik Fra Wikipedia, den frie encyklopedi

Kommune: Lindås Areal 3.27 km² Befolkning 5 557[a] (2015) Bef.tetthet 1 699,4 innb./km²

Postnummer 5914 Isdalstø

Knarvik Senter

Knarvik er et tettsted og administrasjonssenteret i Lindås kommune i Hordaland, og regionsenter for ytre Nordhordland. Det ligger 29 km. nord for Bergen sentrum. Tettstedet hadde 5 557[1] innbyggere per 1. januar 2015 (Alversund inkludert). Stedets postnavn er Isdalstø, et tidligere strandsted som ligger ca. 1,5 km. vest for Knarvik sentrum. Fra Isdalstø strekker tettbebyggelsen seg videre vestover til Alversund.

Før 1970-tallet besto ikke Knarvik av mer enn ca. 30 innbyggere, men da Hordaland fylkeskommune avgjorde at Knarvik skulle bygges opp som regionsenter skjøt utviklingen en voldsom fart. Knarvik Senter ble i løpet av få år et av landets største kjøpesentre. Kommuneadministrasjonen ble flyttet til Knarvik fra stedet Lindås, som ligger nord i kommunen.

Boligutbygging, skoleutbygging og økt næringsvirksomhet førte til at Knarvik ble det største tettstedet i Nordhordland i løpet av 1980-tallet. Frem til åpningen av Nordhordlandsbrua i 1994 var fergesambandet som bandt sammen Nordhordland med Bergen, Knarvik–Steinestø, landets mest trafikkerte i antall biler.

Knarvik er hjem for Knarvik videregående skole, en av Hordalands største videregående skoler. Byggingen av Knarvik kirke ble påbegynt i 2012, og kirken planlegges vigslet høsten 2014. Det utkommer to lokalaviser i Knarvik: Nordhordland og Strilen.

I september hvert år arrangeres mosjonsløpet Knarvikmila som er et av Norges største mosjonsløp..

Vikanes: Fra dagens Eikefettunnel planlegges en lengre tunnel til Romarheimsdalen. Den vil forkorte E39 med rundt 2500 meter. Lengde: 10 km. Åpningsdato: 2018- 1-01 - Usikker dato. Det betyr at den endelige datoen for åpning kan endres ganske mye.

Romarheimdelen Sørdalsnuten, 957m

Instebotnsknolten, 920m Stølsheimen, Hordaland

Highest point in Lindås kommune.

On highway E39 (Bergen - Sognefjord), just before the highway rises up to the top of Romarheimdalen valley (coming from Bergen), exit towards Dyrkollebotn. Follow the road until you get to lake Botnavatnet, then follow the gravel road as far as you get. There is room for a couple of cars there.

The trail: A "T" marked trail runs up the waterfall, on the right-hand side. Above the waterfall, the trail runs on the right side of lake Fossvatnet (Langeneset). Soon you will have lake Instebotnsvatnet on your right side.

The "normal" approach would be to follow the "T" marked trail all the way to lake Heimsta Sørdalsvatnet, before you head south over Instebotnsknolten (920m), but for the impatient, a shortcut can be found (thanks to the guys at University of Bergen who are chasing highest points in all Hordaland kommuner).

When you have passed lake Instebotnsvatnet on your right, and you have a ridge on your right side, cross this ridge as far north as convenient, and head for the river coming down from Gavlen. It may look a little dangerous, but if you are used to mountains, it's not. Follow the river around a bend, and when you see a "road" of rocks going up to the left, follow this. A grass corridor can be found on right side of the rock "road". At the top, turn right just below Instebotnsknolten, and ascend this mountain either at once, or from the other side. (I climbed up in the middle, at the steepest part. No problem there either). From here, you have Sørdalsnuten summit in clear view.

Head down from Instebotnsknolten on the east side, and cross over a ridge before you descend to lake Ljosavatnet. There is a crossing section which takes you over to the foothills of Sørdalsnuten. Hike southeast and you will head directly to the summit.

Notes: This is a tough hike. Steep while climbing up along the river and up to Gavlen. It took me 2,5 hours up and 2 hours down. You should plan for more. Lots of water supplies. Be a little careful in the very beginning while climbing down Gavlen. It's easy to slip on the grass before you reach the rocks. If you fall, you will slide a few meters, but you could get injured (I say, looking at the blue marks on my lower arm).

The sheep were obnoxious. Down in Instebotnen valley, twentysome sheep set after me (or was it the dog), screaming like crazy. And I get fined if the dog is not on leash?

Oh, great views, of course. You see Lifjell by the Sognefjord, a good view of Kvitanosi, highest in Stølsheimen at 1433m, and even Kvamshesten on the north side of the Sognefjord

Fjon Fjellkyrkje er ein kombinert leirplass/kyrkje som ligg i Matredal i Masfjorden kommune.

Ho ligg vakkert til ved inngangen til Stølsheimen og Matrefjella. Ho er eigd av alle sokneråda i Nordhordland prosti, og vert brukt av ulike lag, kyrkjelydar, forsamlingar, organisasjonar og privatpersonar, i hovudsak frå Nordhordland og Bergensområdet. Det er plass til 40-50 overnattingsgjestar. Sjå meir under "Informasjon" Ideèn til byggjinga vart lagt fram på eit soknerådsmøte i Masfjorden våren 1975.

Skjærtorsdag 3.april 1980 var det friluftsgudsteneste på tomta. Steinar Ihle la ned grunnstein som ligg der altarpartiet er i dag. Etter mange tusen timar dugnad vart kyrkja innvigd søndag 16.august 1987 i strålande vær. I dag er kyrkja utleigd omtrent kvar helg i vår og haustsemesteret. Ho er også utleigd til bl.a konfirmasjonar, bryllaup, geburtsdager. Av anna aktivitet kan nemnast; gudstenester og Olsokstemne. Fjon Fjollkyrkje ligg der for å bli brukt. Styret for kyrkja vil ynskja Dykk velkomne for eit minnerikt opphald.

NYTT: Det er laga utleigekalender for 2011 som viser opptekne dagar/helger. Trykk link oppe i høgre hjørne på denne sida.

OBS!! Pga. avbestilling er helga 23-25.september ledig. Benytt sjangsen til å nyta hausten på Fjon,

Matre 268 mann i aktiv teneste Milorg-basen Bjørn West blei etablert i fjellområdet rundt Matre i Masfjorden dei siste seks månadane av 2. verdenskrig. I dei allierte sine planar skulle basen operera som reserve bak dei tyske linjene i tilfelle alliert invasjon.

Historia om Bjørn West er dramatisk, interessant og spennande norsk krigshistorie. Forholda soldatane levde under var harde. Det er fortalt om utruleg slit med forsyningar, om snøstormar, kulde, regn og matmangel, - og problematisk innkvartering, men godt kameratskap og imponerende kampmoral.

Mannskapslista for Bjørn West-basen inneheld 268 namn. Unge menn og eldre karar som ville gjere ein innsats for at Noreg skulle bli fritt igjen. Dei ville slåst mot tyske soldatar om nødvendig.

Forskningsstasjonen i Matre er en viktig plattform for Havforskningsinstituttets forskning innen akvakultur og fiskeforsøk. Aktiviteten omfatter forsøk med laksefisk i alle stadier på sjø og land, marine arter og villfanget fisk.

Stasjonens fasiliteter og personellens kompetanse dekker et bredt spekter av forskning innen akvakultur, fiskeforsøk og havforskning. Fiskelaboratoriene kan tilpasses svært mange behov og kjemilaboratoriet kan gjøre en rekke analyser.

Trivsel og stress hos fisk

Forskningen ved stasjonen har fokus på velferd hos oppdrettsorganismer. Vi ønsker å finne ut hva som får fisken til å trives, og hva som kan stresse den og ta fra den matlysten. Nye og topp moderne fasiliteter gir oss blant annet mulighet til å detaljstyre vannets temperatur-, salt- og oksygeninnivå og registrere fiskens reaksjoner på endringer i omgivelsene. Slike eksperimenter kan også benyttes for å studere ulike arters vekst, kjønnsmodning og gyting under varierende forhold og bedre vår forståelse for disse mekanismene også hos vill fisk.

Rømt oppdrettslaks: Ved stasjonen gjøres det også forsøk med fokus på genetiske og økologiske interaksjoner som følge av rømt oppdrettsfisk. Dette omfatter spredning og gjenfangst av rømt oppdrettsfisk og metoder for sterilisering av fisk. Det ene av våre to sjøanlegg er spesielt utstyrt for å studere miljøet i merdene. Dette gjøres med instrumentering som overvåker adferd og velferd hos fisken i merden og samtidig registrerer de fysiske forholdene inne i merden og utenfor.

Klimaendringer og forsuring

Fakta om forskningsstasjon Matre Antall kar på land: 350 Antall merder i sjø: 52

Konsesjoner: Laks, torsk, kveite, makrell, pigovar, sild, hyse, flekksteinbitt, hummer med mer

Ansatte: 32 27 kontor plasser: Overnattingsmuligheter i tilknytning til stasjonen. Møterom med videokonferanse

Kontaktinformasjon Havforskningsinstituttet

Forskningsstasjonen Matre 5984 Matredal Tlf: 55 23 85 00

Kontaktpersoner: Øivind Torslett 56 36 75 15 97174397 oivind.torslett@imr.no

Gulen kommune - 5966 Eivindvik, tlf: 57 78 20 00

Oppretta som eigen kommune i 1837 under namnet Evenvik. Kommunenamnet endra til Gulen i 1890

Fylke: Sogn og Fjordane Adm.senter: Eivindvik Flatevidde: 596 km² Folketal 2 294 (2010) Målform Nynorsk

Kystkommunen Gulen ligg heilt sørvest i Sogn og Fjordane på grensa til Hordaland, og mellom Sognefjorden og Fensfjorden.

Landarealet på 596km² inneheld ein variert og spennande natur med 1500 øyar, holmar og skjer, og eit fastland som er prega av små dalføre på kryss og tvers i landskapet. Spennet er langt frå dei yste nakne øyane mot Nordsjøen i vest, til dei frodige landbruksbygdene mellom dei ville fjella i aust, mot Stølsheimen. Dei 2500 fastbuande bur spreidd i landskapet, og fordeler seg ganske jamt i dei fire skulekrinsane Brekke, Dalsøyra, Eivindvik og Byrknes

Lavik var til 2004 eit prestegjeld. Prestetenesta i Høyanger vert no leia av prosten i Sunnfjord prosti og prestegjelda er nedlagde. Prestegjeldet Lavik tilsvarde Høyanger kommune og var delt inn i fire sokn, eitt av dei var Lavik sokn som omfattar området på nordsida av Sognefjorden, vest i prestegjeldet, og området

frå Indre Oppedal til Åkre på sørsida av fjorden. Dei andre sokna er Kyrkjebø sokn, som femner den midtre delen av av prestegjeldet på nordsida av fjorden, Høyanger sokn som dekkjer austre delen, og Bjordal og Ortnevik sokn på sørsida av Sognefjorden.

I Lavik ligg Lavik kyrkje og staden var til 2013 sete for prosten i Ytre Sogn prosti. Lavik er òg namnet på eit delområde og ein grunnkrins i Høyanger kommune. I 2001 budde det 285 personar i Lavik grunnkrins [2].

Frå 1955 har det gått bilferje over Sognefjorden frå Lavik. Ferjestaden på sørsida av fjorden var i starten Instefjord. Frå 1965 og dei neste 26 åra gjekk ferja mellom Brekke og Lavik. Oppedal kom inn som stopp i ferjeruta i 1964. Frå 1991 har det òg vore endestoppet på sørsida av Sognefjorden etter at veggen mellom Oppedal og Instefjord stod ferdig året før. Ferjestrekninga er den nest mest trafikkerte i Sogn og Fjordane og er del av Europaveg 39, som er stamvegen mellom Bergen og Ålesund.

Lavik har vore eigen kommune i to vender. I 1838 vart Lavik formannskapsdistrikt oppretta, og femde same området som dei to tidlegare skipreida Lavik og Klevald (Kyrkjebø). Denne utstrekkinga tilsvarer dagens Høyanger kommune, med unntak av garden Nybø og bruket Nygjerdet på sørsida av fjorden som då høyrde til Vik, og Bø sokn som vart overført frå Lavik til nye Hyllestad kommune i 1862.[3] I 1858 vart Kyrkjebø (då kalla Klævold) skild ut frå Lavik som eigen kommune. Etter delinga budde det 2042 personar i Lavik kommune som då strekte seg frå Norevikane til Bekksneset på nordsida av Sognefjorden, og frå Sørevikane til og med ytre Tredal på sørsida. I 1861 vart Lavik slegen saman med Brekke til Lavik og Brekke kommune. 1. januar 1875 vart ein del av Kyrkjebø kommune med 90 innbyggjarar overført til Lavik og Brekke kommune. 1. januar 1905 vart Lavik og Brekke kommune deld i to. Lavik kommune hadde etter delinga 1182 innbyggjarar. 1. januar 1964 vart Lavik, som då hadde 894 innbyggjarar, slegen saman med Kyrkjebø og delar av Vik kommune til den nye Høyanger kommune.

Torvund Juridisk navn: Torvund Gård V/Ørjar Nydal
Postadresse: Besøksadresse: Tlf: 40800423: 6947 Lavik
Org.nr: 986951768 Aksjekapital: 0 Antall ansatte: 1
Etableringsdato: 14.07.2004 Foretakstype: ENK
Regnskapsfører: Løbø Rekneskap Og Økonomi As

Skal selge kjøtt fra konteiner: Bergens Tidende Lokalt 26. Mai 2014 15:33 I begynnelsen av juni er den spesialbygde konteineren til Ørjar Nydal fra Torvund Gård på plass på Fisketorget.

Vadheim ligger i Høyanger kommune i Sogn og Fjordane. Fylkesvei 55 ender her og møter E39. Vadheim var fergested for kryssing av Sognefjorden inntil veien til Lavik (dagens E39) ble åpnet i 1960. Bosatte 2000: 212 2002: 226 2003: 222

Verdensnyhet innen sneglebekjempelse; SlugMatic!

I kampen mot hageeierens etterhvert største fiende, (morder)-sneglene, har det i årenes løp kommet mange kjærringråd. Salt er brukt av mange; sneglene «brenner» opp og tilbake er en geleaktig masse som skal plukkes opp..... Men fortvil ikke for hjelpen er nær; SlugMatic er kommende sesongs beste våpen i sneglebekjempelse, og gjør 3 ting ved hjelp av ett trykk; plukker, klipper og samler. Du står oppreist og gjør jobben (=> slutt på «hagerygg»). Når sneglene er plukket og klippet havner de i en pose. Denne knyter du og kaster. Enkelt, effektivt, hurtig og renslig!Kombinerer du SlugMatic med bruk av Ferramol mot Snegler, markedets beste middel til sneglemekjempelse, vil du nok stå igjen som neste seongs vinner i «krigen». Lykke til ;-) Kontakt oss? Lurer på noe om våre produkter? Trenger mer informasjon?

Denne Sogn og Fjordanerelaterte artikkelen er foreløpig kort eller mangelfull, og du kan hjelpe Wikipedia ved å utvide den?

Sande er sted i Gaular kommune i Sogn og Fjordanesom som i nord har gremse til Askvoll og Førde, i øst til Balestrand, i sør til Høyanger, og i vest til Fjaler. 4. Kvartal av 2014 hadde Gaular 2 960 innbyggere, som bodde fordelt utover mesteparten av kommunen, men særlig konsentrert rundt de tre befolkningssentrumene i kommunen, Sande, Bygstad og Vikja i Viksdalen. Det at Gaular er en utpreget landbrukskommune gjør at befolkningen bor relativt spredt. Det er derfor mange små bygder i kommunen, og tilsammen vil mesteparten av befolkningen bo utenfor de tre største bygden

Sande ligger midt i kommunen, og er kommunesenteret i Gaular. Her er det viktige institusjoner som lege, skole, idrettsbane, kirke og sykehjem. Rundt Sande ligger grendene Årbergdalen Lunde Hestadgrend som ligger ca. 10 km øst for Sande, Kommunesenteret i Gaular. Riksvei 610 går igjennom grenden på nordsiden av Hestadfjorden. Hestad kapell ligger plassert på tungen som deler Hestadfjorden og Viksdalsvatnet fra hverandre. På denne tungen er det også en flott sandstrand som er mye benyttet til bading om sommeren. Hestadfjorden er et av vannene som er med i konkurransen Sunnfjord aurefiskefest. Gaular er en typisk landbrukskommune, og det er ikke noen industri i stor skala i kommunen. Ca 20% av befolkningen er sysselsatt i primærnæringer. De største bedriftene er Sunnfjord sag i Bygstad og transportselskapene Nistad transport på Sande og Kårstad transport i Bygstad. Selskapet Airlift har sin hovedbase i Gaular, nærmere bestemt på Bringeland. Selskapet er blant Nordens største helikopterselskap, og har 80 ansatte i Norge. De største arbeidsplassene i kommunen er offentlig sektor, med Gaular bygde- og sjukeheim som største arbeidsplass, og landbruk. Omtrent 25% av de yrkesaktive jobber innen offentlig sektor. Omtrent 500 mennesker pendler til arbeid i andre kommuner. Mange jobber i tungindustrien i Høyanger og mange jobber i ulike bransjer i regionsenteret Førde.

Utdanning

Viksdalen skule ligger ved Vikja, sentrum i Viksdalen. Kommunen har tre skoler, der Bygstad skule er den eneste som bare er barneskole. Sande skule og Viksdalen skule har 1. til 10. klasse. Elevene fra Bygstad går på ungdomsskole på Sande. Kommunen har ingen videregående skoler, og de fleste går på videregående enten i Førde eller i Dale. Det er tre barnehager i kommunen. Kommunale i Bygstad og Viksdalen, og en privat barnehage på Sande

Kultur og opplevelser

Gaular har et levende kulturliv med idrettslag, historisk skuespill, et aktivt folkemusikkmiljø, jakt og fiske, aktive menigheter og andre aktiviteter. Det er og enkelte severdigheter i kommunen, både i naturen, og kulturminner som Hestad kapell.

Tusenårssted

Kommunens tusenårssted er Osen gard. Garden ble valgt på bakgrunn av de store kulturelle verdiene som ligger på stedet. Arkeologiske utgravninger har vist at det har bodd folk her i over 4000 år. Stedet har vært et knutepunkt i kommunen, både for handel, tingsete og bosted for embetsfolk. Severdigheter: Det vakre Hestad kapell på Hestad mellom Sande og Viksdalen. Fossestien i Viksdalen Fjellet Kvamshesten i Bygstad.

Jakob Sande

Født	1. desember 1906	Dale i Sunnfjord
Død	16. mars 1967 (60 år)	Oslo
Yrke	Lektor	
Utmerkelser	Doblougprisen, Gyldendals legat	
Periode	1929–1965	
Sjanger	Poesi, noveller	
Emne	Svart humor, sosialt engasjement, sjømannslivet. bondemiljøet i hjembygda og vestlandsnaturen	
Debut	Svarte næter (1929)	

Jakob Sande var en norsk forfatter fra Dale i Sunnfjord, Fjaler kommune. Han gav i sin levetid ut ti diktsamlinger og tre novellesamlinger. Mange av diktene hans ble tonesatt og ble populære viser. Sande ble en folkekjær dikter i løpet av sin karriere, og flere av diktene er fremdeles svært populære.

Diktningen spinner rundt flere temaer som vestlandsnaturen, sjømannslivet, livet på bygden, dikt som tar opp sosiale spørsmål og dikt som tar for seg klassiske temaer som kjærligheten og døden. Diktene veksler fra grotesk humor, som i «Kallen og katten» og «Likfunn», til sentimentale og følelsesladde dikt som «Fløytelåt» (tonesatt av Geirr Tveitt) og «Vesle Daniel». Han er også representert i salmebøker med «Det lyser i stille grender» og «Du som låg i natti seine» Han gav i sin levetid ut ti diktsamlinger og tre novellesamlinger. Mange av diktene hans ble tonesatt og ble populære viser. Sande ble en folkekjær dikter i løpet av sin karriere, og flere av diktene er fremdeles svært populære. Diktningen spinner rundt flere temaer som vestlandsnaturen, sjømannslivet, livet på bygden, dikt som tar opp sosiale spørsmål og dikt som tar for seg klassiske temaer som kjærligheten og døden. Diktene veksler fra grotesk humor, som i «Kallen og katten» og «Likfunn», til sentimentale og følelsesladde dikt som «Fløytelåt» (tonesatt av Geirr Tveitt) og «Vesle Daniel». Han er også representert i salmebøker med «Det lyser i stille grender» og «Du som låg i natti seine».

Storhaug Vei blir ikkje realisert i næraste framtid– Dette er det beste alternativet, seier Statens vegvesen om nye E39 gjennom Førde. Men det vil ta år før vegen til vel 4 milliardar er klar til bygging. Per i dag har vi ingen signal som tyder på at vegen vil bli bygd i dei nærmaste åra, seier planleggingsleiar Ingar Hals i Statens vegvesen. I dag kom Statens vegvesen si tilråding om kvar E39 skal gå i forbi Førde sentrum.

LES OGSÅ: Tilråd E39 i tunnel forbi Førde

Lange tunnelar

– Tiltrådinga frå Statens vegvesen er eit alternativ vi kallar for Myra-Brulandsberget -Viegjerdet. Det startar på FV 57 i Storhaug-krysset i Gaular og går nesten til Jølster grense på Moskog, forklarar Hals. LES OGSÅ: Timelange køer etter trafikkaos - no krev politikarane fortgang i ny veg LES OGSÅ: - Må gjere noko med Førde-trafikken Det vert ein lang tunnel frå Langeland til Brulandsberget og rett over Jølstra og inn i ein ny tunnel som går til Moskog. E39 går i dag gjennom sentrum i Førde knytt til riksveg 5 mot Florø. Den låge standarden på vegen gjer at framkomsten for gjennomgangstrafikk er dårleg. – I vår tilråding legg vi vekt på standard på E39 og på arealbruk i området ved Kronborg. Ut frå dette er alt. 3 Myra – Brulandsberget – Viegjerdet det beste alternativet, står det i koneskvensutredninga. Sjølv om Hals ikkje veit når nye E39 kan realiserast vil dei kanskje vite meir etter at nasjonal transportplan kjem om ein måned.

Bra for Førde

Ordførar i Førde Olve Grotle meiner Statens vegvesen har gjort eit godt og grundig arbeid og er ikkje overraska over konklusjonen deira. GRUNDIG ARBEID: Ordførar i Førde, Olve Grotle.

– Eg trur alternativet dei har kome med kan vere eit godt og framtidsretta alternativ, seier Grotle. Det er Førde bystyre som skal vedta dette til sommaren og Grotle ønskjer ikkje å forskotere kva som vil kome fram der. Den delen som ligg i Gaular vert bestemt av Gaular kommunestyre,

– Eg meiner det er nødvendig at vi får ei omlegging og trur det vil vere veldig bra for Førde som senter i fylket. Det vil vere viktig for den interne utviklinga av Førde by, men og viktig sett i eit regionalt og nasjonalt perspektiv, seier Grotle.

Fleire alternativ

Til saman har 14 alternativ blitt vurdert som ei løysing på strekninga. Etter ei vurdering av alternativa viste berre fire av dei ei god måloppnåing.

Alternativa med god måloppnåing og investeringskostnader:

1: Myra–Kronborg–Viegjerdet: 3,9–5,4 mrd kr

3: Myra–Brulandsberget–Viegjerdet: 3,9–5,5 mrd kr

4: Myra–Brulandsberget–Viegjerdet m/arm til Hafstad: 4,6–6,4 mrd kr

6: Myra–Pinndalen–Soleide m/arm til Hafstad: 4,6–6,4 mrd kr.

Dei høge investeringskostnadene skuldast terrenget rundt Førde som då gir lange tunnelar. Og med mykje trafikk gir det krav til høg standard.

– I alternativ 1 kjem ein innpå Kronborg og litt nærare Førde. Dette alternativet kjem minst like godt ut, men vi gjekk vekk ifrå dette då det ville gitt to rundkøyningar og ei strekkje på 1,5 km med 60 km/t. Dette er ikkje ønskjeleg på ein nasjonal hovudveg, fortel Hals. Dette alternativet vert akseptert av Statens vegvesen. Alle andre alternativ vert frårådd.

Kostnader

– I planarbeidet har ikkje vi analysert bompengefinansiering. Det får vi ta når vi ser det som aktuelt. Det som har vore viktig for oss er å få planen på plass og velje alternativ, seier Hals. Hals påpeikar at dei vel fire milliardane det vil koste for den nye vegen ikkje er veldig høge investeringskostnader samanlikna med andre alternativ. Dette er eit godt alternativ både for gjennomgangstrafikken på E39 og for trafikken som skal til Førde.

LES OGSÅ: Vil ikkje betale bompengar - Kan få bomstasjonar alt i 2014

Vanskeleg terreng

Hals seier terrenget rundt Førde med høgdeforskjellar frå Langelandsområdet og ned til Førde og terrenget vidare til Moskog gjer at det vert lange tunnelar for å få den standarden dei ønskjer.– Då har vi med omsyn til forbikøyningar, trafikktryggleik og krisesituasjonar, lagt opp til to-løpstunnelar, seier han. Han fortel at det vert dyrt om vegen skal få den funksjonen den bør ha for å fungere som ein nasjonal hovudveg.

Førde kommune

Areal 586 km² - land 555 km² - vatn 31 km² Folketal 12 900 (1. januar 2016)

Folketettleik 23 / km² Målform Nynorsk Ordførar Olve Grotle (H)

Førde er ein kommune i Sunnfjord i Sogn og Fjordane fylke. Namnet Førde kjem av ”firdi”, som tyder ”inst i fjord”. Førde kommune strekkjer seg frå inst i Førdefjorden til Jostedalsbreen. Han grensar til Jølster ved Moskog, til Sogndal på Jostefonn, til Gaular ved Rørvikfloten i Haukedalen og ved Langeland, til Askvoll vest for Heilevang og til Naustdal frå stranda aust for Naustdal sentrum og i øvre Angedalen. Førde er den største kommunen i Sogn og Fjordane etter folketal og har vore det sidan 2007, då han vart større enn Flora kommune. Tettstaden Førde har hatt ein kraftig vekst dei seinare åra, og utvikla seg til å bli eit senter både i kommunen og i fylket. Førde er i dag ein moderne bygdeby med handel, service, helsevesen, kommunikasjon, utdanning og kultur.

Flyplassen Førde lufthamn, Bringeland ligg i nabokommunen Gaular.

1 Samfunn 1.1 Grender/tettstader

2 Næringsliv

3 Historie 3.1 Folketalsutvikling

4 Kultur 4.1 Kommunevåpen

4.2 Verdt å sjå

5 Kjende førdianarar

6 Bakgrunnsstoff

7 Arkiv frå Førde kommune 7.1 Fotnotar

Grender/tettstader:

Førde Angedalen Erdal Haukedalen Holsen Mo Solheimsdalen Sunde

Næringsliv

Førde er fylkessenter for utdanning, kultur og samferdsel, men byen er kanskje best kjend for å vere eit handelssentrum i Sogn og Fjordane. Byen har 4 store kjøpesenter, best kjend er kanskje Handelshuset med sine 60 butikkar. Elles har det vorte offentleg kjend at ingen annan norsk kommune har like mange frisørsalongar pr. innbyggjar som Førde. Dei seinaste åra har fleire store landsdekkande kjeder etablert seg i kommunen, der i mellom Biltema, Coop Extra og Hennes & Mauritz.

Historie

Frå det kommunale sjølvstyret vart innført i Noreg i 1837, gjennom formannskapslovene, og fram til 1896 omfatta Førde kommune kyrkjesokna Førde, Holsen og Naustdal. I 1896 vart Naustdal skilt ut som eigen kommune. I 1965 vart kommunegrensene regulerte, og grendene frå Furevik i aust til Heilevang i vest på sørsida av fjorden frå Naustdal innlemma i Førde. Solheimsdalen og Fauske kom også med. [1]

Prokuratoren Andreas Gunnerus Lind var den fyrste ordføraren i Førde, og sat frå 1838 til 1840. Kring 1870 vart det skipa Bondevenforeining, og dette vart det fyrste «politiske partiet» i både kommunen og fylket. Bondevenforeininga var avleidd av «jaabækianarane» på riksplan. Staten utpeikte Førde som vekstsenter i 1965, og kommunen fekk med det hjelp til etablering og utvikling av industri og kulturtilbod. I 1997 fekk byen bystatus.

Folketalsutvikling for Førde kommune frå 1920:

1.12.1920	2623	1.12.1930	2764
3.12.1946	3082	1.1.1951	3080
1.1.1961	3399	1.1.1971	4728
1.1.1981	7427	1.1.1991	8744
1.1.2001	10 647	1.1.2010	12035

a Talet omfattar ikkje eit område som var del av Naustdal kommune fram til 1964, då det vart overført til Førde kommune. Dette området hadde då 265 innbyggjarar, og utgjorde den delen av Naustdal kommune som låg sør for Førdefjorden.

Kultur

Førde sitt kommunevåpen er teikna av Inge Rotevatn. Motivet er tre frå ards kjær/plogjarn på raud botn. Desse skal symbolisere landbruk (primærnæringa), vekst (vekstsenter) og utvikling (region og fylkessenter).

Verdt å sjå

Naturen: fossane og fjella - Førdehuset - Skulpturen Laksen - Førde kyrkje - Statuen av Oddvar Torsheim - Kulturskulen/gamlebanken med Haarklousalen - Sogn og Fjordane Kunstmuseum - Sunnfjord museum/Movika

Kjende førdianarar++

Johannes Haarklou (1847–1925), komponist, organist og dirigent

Anders Martinus Erdal (1856-1932), lærar, bonde og politiskar

Kjell Opseth (f. 1936), politiskar

Oddvar Torsheim (f. 1938), multikunstnar

Olaug Nilssen (f. 1977), forfattar

Alexander Ødegaard (f. 1980), fotballspelar

Rolf Reikvam (f. 1948), politiskar

Morten Sandøy (f. 1964), journalist og programleiar

Solveig Barstad, programleiar på TV 2

Førde Internasjonale Folkemusikkfesival

Arkiv frå Førde kommune Kommunale arkiv. Henta frå Arkivportalen.no

Privatarkiv. Henta frå Arkivportalen.no «Kommunehistoria i Førde» på fylkesleksikonet til NRK Sogn og Fjordane. Statistisk årbok for kongeriket Norge 40de årgang, 1920 (Det statistiske centralbyrå, 1921) Statistisk årbok for Norge 69. årgang, 1950 (Statistisk sentralbyrå, 1950)

Kommunar i Sogn og Fjordane

Aurland · Balestrand · Gulen · Hyllestad · Høyanger · Leikanger · Luster · Lærdal · Sogndal · Solund · Vik · Årdal Sogn og Fjordane fylke

Sunnfjord

Askvoll · Bremanger · Fjaler · Flora · Førde · Gaular · Jølster · Naustdal

Nordfjord

Bremanger · Eid · Gloppen · Hornindal · Selje · Stryn · Vågsøy

Vassenden er egentleg namnet på sentrumsområdet ved enden av [Jølstravatnet](#), men namnet vert no ofte brukt om området til og med byggjefeltet [Langhogane](#) mot vest. SSB reknar Langhogane som eigen tettstad. I midten av det utvida Vassenden-området har eit handlesenter, [Jølstraholmen](#), vokse fram og lagt krav på nokre av sentrumsfunksjonane til det gamle Vassenden sentrum

Jølstravatnet er eit stort vatn midt i [Jølster kommune](#) i [Sunnfjord](#). Vatnet er over 30 km langt og ca. 40 km². Største djupne er 210 m, det vil seie at botnen på vatnet ligg under havnivå. Namnet kjem sjølvstg frå bygda det ligg i, *Jølster* som stammar frå det [norrøne](#) uttrykket *jolmster*, som tyder *bråk* og *larm*. Utløpselva heiter Jølstra og renn ut i sjøen i Førde 24 km vest for Vassenden i Jølster. Vatnet er kjend som eit av dei beste fiskevatna i landet. Rekordfangstane på garn og stong er 15.5 og 12.1 kg. Det føregår eit relativt stort næringsfiske i vatnet, og t.d. rakauren frå Jølster held høg kvalitet. I det heile er det svært fin kvalitet på fisken i dette vatnet, og dette skuldast i første rekke god regulering av fisket, men også rikeleg tilgang på næring for fisken. Jølstravatnet har gjennom tidene hatt fleire båtruter. Det knyter seg mykje dramatik ogulukker til vatnet. Mange har drukna der og fleire store ras har teke både liv og eigedom

Vatnet er ein sentral og dominerande del av landskapet i Jølster. Såleis har det vore motiv for mange målarar og fotografer. Den mest kjende i så måte er [Nikolai Astrup](#) (1880-1928), som har Jølstravatnet i mange av sine motiv.

Det regionale alpínsenteret i [Sunnfjord](#), [Jølster Skisenter](#) ligg på Vassenden, saman med den einaste golfbana i [Sogn og Fjordane](#). Jølster Rafting arrangerer rafting i elva [Jølstra](#), turen startar frå Vassenden og fortset omtrent ei mil nedover elva.

Folkemengd ^{III}	393 (2015)
Folketettleik	770,6 /km ²
Areal ^{III}	

Nikolai Astrup ([30. august 1880](#)–[21. januar 1928](#)) er rekna som ein av dei største norske [kunstnarane](#) frå tidleg [1900-tal](#).

Kunstnaren sette pris på sterke, klare [fargar](#) og skildra oftast natur, hovudsakleg frå heimbygda si i [Jølster](#). Astrup høyrde til den [nyromantiske](#) rørsle av kunstnarar. Fleire av bileta hans, som vert rekna som [naivistiske](#) og [ekspressive](#), er selde for millionsummar i dei store auksjonshusa i [Europa](#). Medan kunstnaren sjølv var i live gav han dei same bileta vekk i byte mot [mat](#).

Han studerte kunst hos [Harriet Backer](#) mellom [1899](#) og [1901](#) og hos [Christian Krogh](#) i [Paris](#) i [1902](#).

I tillegg til måleri er han også kjent for [tresnittarbeida](#) sine

Interiør fra Astrups [atelier](#), med [staffeliet](#) og hatten hans. Foto: Harald Oppedal

Nikolai Johannes Astrup (født [30. august 1880](#) i [Bremanger](#), død [21. januar 1928](#) i [Førde](#)) var en norsk [kunstner](#). Astrup var en av de viktigste norske bildekunstnerne fra tiden omkring 1900.^[1] Hans bilder er særpregede og har oftest motiver fra hjembygda Jølster.

Liv Foreldrene var Petra Constance Lodtz (født 7. desember 1860) og presten Christian Astrup (født 1844 i Solør, død 1919).^[2] Astrup ble født i [Bremanger](#) i [Nordfjord](#), men familien flyttet raskt til Ålhus i [Jølster](#) hvor faren Christian overtok [presteembetet](#). Forholdet mellom far og sønn var tidvis preget av motsetninger og konflikt.^[trenger referanse] Den viktigste grunnen til dette var at Astrup aldri fant seg til rette med hjemmets strenge kristendom. Også ønsket om å bli kunstner brøt med familiens mer tradisjonelle forventninger. Som kunstner og «bohem» skilte Astrup seg ut i et lite og ensartet bygdesamfunn, likevel ble han boende i Jølster det meste av sitt liv. Det var i Jølster han fant motivene til de fleste bildene sine. I hele sin produksjon konsentrerte han seg om det samme landskapet, det samme miljøet og befolket det med de samme mennesketyperne. Han ladet landskapene med mystikk og mangetydig symbolinnhold.^[trenger referanse]

Astrup var onkel til [Otto Bastiansen](#), [Peter Bastiansen](#) og [Nikolai Astrup d.y.](#).

Utdanning

Allerede som 19-åring reiste Astrup til Kristiania og ble elev på [Harriet Backers](#) populære malerskole. I ettertid omtalte Backer ham som en av sine aller fremste elever: ”jeg lot han gå helt i den retning han ønsket, jeg skjønnte at han virkelig var selveste geniet ved skolen.” Et par år senere fikk Astrup i en periode undervisning av [Christian Krohg](#) på Académie Colarossi i [Paris](#). Også Krohg var svært rosende i omtalen av den unge kunstnerens evner, og ga ham følgende attest: ”Naar jeg skal udtale mig om Hr. Nicolay Astrup som Kunstner, kan det ikke være paa samme Maade hvorpaa en ældre Maler skriver anbefaling for unge Kunstnere der i større eller mindre Grad er ”Begyndere.” Hr. Astrup er nemlig ingen Begynder, skjønt han har malet i ganske kort Tid. Hans overordentlige Talent har gjort at han som i en Leg har gennemgaaet den første Udvikling, der i Almindelighed standser andre i mindst 10 Aar.”

Astrup foretok også studiereiser til blant annet [Frankrike](#), [Tyskland](#), [Italia](#) og [Algerie](#), og ble fortrolig med den mest aktuelle norske og europeiske billedkunst. Særlig var han interessert i den franske primitivisten [Henri Rousseau](#) og den sveitsiske symbolisten [Arnold Böcklin](#) – så begeistret var han for sistnevnte at han senere skulle oppkalle en av sine sønner etter ham.

Tilbake til Jølster

I 1902 flyttet Astrup hjem til Jølster for godt og noen år senere giftet han seg med Engel, en langt yngre bondejente fra distriktet. Sammen fikk de åtte barn. Ved siden av gårdsdrift og familiære forpliktelser utfoldet Astrup sitt kunstneriske virke. Men enkelt var det ikke. Økonomien var svært trang og han slet med dårlig helse. Likevel maktet han å etablere seg som en av de sentrale norske kunstnere i de første tiår av 1900-tallet, og særlig er det [tresnittene](#) som har sikret ham hans posisjon i kunsthistorien. Ved siden av [Edvard Munch](#) regnes Astrup som en pioner og fornyer av denne grafiske teknikken. Nikolai Astrup døde av lungebetennelse 21. januar 1928, bare 47 år gammel.

[Astruptunet](#) på sørsida av [Jølstravatnet](#), Astrups kunstnerhjem 1914–1928, er i dag en del av [Sogn og Fjordane Kunstmuse](#)

Foto: Fortegnet panoramabilde våren 2015

Verk Sparebankstiftelsen DNB eier en omfattende samling malerier og papirarbeider av Nikolai Astrup, en stor del av denne samlingen vil til enhver tid være tilgjengelig for allmennheten i [Bergen Kunstmuseum](#). Bildene er også tilgjengelige digitalt på Sparebankstiftelsens nettsider.

Oljemalerier

Soleienatt

Vårkveld ved Jølstravatnet 1900

Vårnatt i hagen 1909

St. Hansbål ved Jølstravatnet 1909

Grafikk

Vårnatt og seljekall (1917)

St. Hansbål

Lite selvyportrett (1904)

Gammel fisker

Referanser

1. [NRK fylkesleksikon](#): «Nikolai Astrup» (publisert 2001), lest 13.juni 2013.
 2. [Norsk biografisk leksikon](#) lest 13.juni 2013.
 3. Lampe, Johan Fredrik (1895): Bergens Stifts Biskoper og Præster efter Reformationen: Biografiske Efterretninger. Kristiania: Cammermeyers Boghandel, s.135.
- Berg Lofnes, Solveig: *Nikolai Astrup og Jølster*, Selja forlag 2007. [ISBN 978-82-91722-77-1](#) h.
 - Gløersen, Inger Alver: *Nikolai Astrup*. Oslo 1956.
 - Kristiansen, Runar: *Edvard Munch, Nikolai Astrup, Rolf Nesch, Ludvig Eikaas, Jølster* 1998. [ISBN 82-91882-01-0](#), ib., [ISBN 82-91882-02-9](#), h.
 - Loge, Øystein: *Gartneren under regnbuen*, Oslo 1986. [ISBN 82-90646-05-4](#)
 - Loge, Øystein: *Nikolai Astrup – Betrothed to nature*, Oslo 2010. [ISBN 978-82-521-7633-9](#)
 - Loge, Øystein: *Nikolai Astrup – Elskaren under trekrona*, Oslo 2005. [ISBN 82-521-6550-8](#)
 - Loge, Øystein, Wildhagen Gjessing Oda, Greve Kari: *Nikolai Astrup – Woodcuts*, Oslo 2010. [ISBN 978-82-77393-097-2](#)
 - Wexelsen, Einar, Danbolt, Gunnar og Loge, Øystein: *Nikolai Astrup Tilhørighet og identitet*. Oslo 2005, [ISBN 82-7393-147-1](#)
 - **Norgesmesterskapet i motbakkeløp** er en øvelse regnet som en del av [NM i friidrett](#). Løpet blir holdt som en egen konkurranse utenfor hovedmesterskapet. Motbakkeløp som NM-øvelse ble første gang arrangert i [2005](#), med løpet [Skåla 1848 meter rett opp](#) i [Loen](#) i [Stryn](#).
 - **Eli Anne Dvergsdal** (født [19. november 1991](#) i [Skei](#) i [Jølster](#)) er en norsk [friidrettsutøver](#), [motbakkeløper](#) og [fotballspiller](#). Dvergsdal representerer [IL Gular](#) som løper og [IL Sandviken](#) som fotballspiller^[1]

- [Verk av Nikolai Astrup på nasjonalmuseet.no](#)
- [Digitalt museum](#)
- [nikolai-astrup.no](#)
- [astruptunet.com](#)
- [Nikolai Astrup i listen.no - bilder og utstillingshistorikk](#)
- [nrk Sogn og Fjordane om Astrup](#)
- [sparebankstiftelsen.no/kunst](#)
- Digitalt tilgjengelig innhold hos [Nasjonalbiblioteket](#): [bøker av Nikolai Astrup](#), [bøker om Nikolai Astrup](#), [arkiv etter Nikolai Astrup](#)

Astrup er en dansk-norsk [slekt](#) og familienavn. Navnet kommer fra gården Astrupgaard i det tidligere Hviding herred sør for [Ribe](#) på Vestjylland i [Danmark](#). Slekten føres tilbake til [bonden](#) Troels Winter (ca. 1440–1510). Navnet kom til Norge med [fogden](#) Niels Astrup (død 1743).

Ålhus

Ålhus er en bygd i Jølster kommune. Her oppførte Audun Huggleiksson en steinborg på 1200-tallet. Bygden ligger på nordsiden av Jølstravatnet, ytterst i Ålhusdalen, midt mellom Skei og Vassenden. Eikaasgalleriet med maleren Ludvig Eikaas' arbeider ligger på Ålhus, og kunstneren Nikolai Astrup vokste opp på den gamle prestegården her. Ålhus kirke, som er den eldste kirka i kommunen, ligger også her. Næringslivet i bygda er dominert av jordbruk. Ålhus er Jølster kommunes tusenårssted. »Nordfjord, Parti mellem Førde og Aardal i Søndf.» viser Ålhus i Indre Sunnfjord i Sogn og Fjordane, trolig sist på 1800-tallet

Helgheim

Helgheim kirke (Helgheim kyrkje) er en langkirke fra 1877 i Jølster i Sogn og Fjordane. Kirken er i tre og har 500 plasser. Den ble vigslet av biskop Peter H.G. Birkeland 28. november 1877. På 1870-tallet økte folketallet i bygden, og man hadde bruk for en større kirke. Man rev derfor den eksisterende kirken og bygde dagens kirke. Byggmester var Ole Vanberg som hadde ansvar for mange kirker i fylket og som samme år også bygde Vik kirke. Den nye kirken ble bygd på omtrent samme plass som den forrige kirken og ble bygget som en vanlig 1800-tallskirke. Tårnet er bygd inn i vestveggen. Kirkerommet har flere søyler som holder oppe galleri og tak og den har fire store, spissede vinduer på hver av langsiden. I 1952 ble kirken pusset opp og fikk noe lysere farger innvendig.

Altertavlen er fra 1877 og ble laget til den nye kirken. Den har et lokalt motiv og viser en gravhaug med et steinkors på med lokale fjell i bakgrunnen. Over dette hovedbilde er det et mindre bilde av Jesus på korset. Både prekestol og døpefont ble også laget nytt til den nye kirken, mens to eldre kirkeklokker ble overflyttet. Senere har man også fått enda en kirkeklokke.

Fra den tidligere kirken har man på Bergen Museum prekestolen og altertavlen. Altertavlen ble flyttet til museet i 1904. Den har malte treskulpturer i barokk stil. Disse viser Jesus, Maria og Johannes. Figurene er ikke av høy kvalitet, mens resten av tavlen derimot er av høy kvalitet. Selve tavlen ble laget i 1677, mens malingen ble gjort i 1681. Prekestolen har himling og er laget i samme stil. Den er nå i dårlig stand.

Skei Folkemengde 462 (2015) Skei er et tettsted og administrasjonssenteret i Jølster kommune i Sogn og Fjordane. Tettstedet har 462[1] innbyggere per 1. januar 2015, og ligger ved østenden av Jølstravatnet omtrent tre kilometer vest for Jostedalsbreen.

Skei er kommunesenteret i Jølster kommune. Ein person frå Skei vert kalla skeissar (uttalast noko liknande sjæssar) Skei er ein møtestad for det meste av kollektivtrafikken som går gjennom Sogn og Fjordane, sidan «alle vegar går gjennom Skei». Vegkrysset i Skei sentrum samlar mange av dei mest trafikkerte vegane i fylket.

Audhild Vikens Vevstove Foto: Sean Hayford O'Leary

Føretaket Audhild Vikens Vevstove, som spesialiserer seg på sal av tradisjonelt norsk handverk og suvenirar til turistar har opphav på Skei, der Audhild Viken kom frå.

Tidlegare Heimevernsdistrikt 10 hadde hovudkontor på Skei

Thon Hotel Jølster ligger i naturskjønne omgivelser ved nordsiden av Jølstravatnet, midt imellom Bergen og Ålesund, og med kort vei til noen av de mest spektakulære og kjente turistattraksjonene i landsdelen.

På Thon Hotel Jølster bor du godt og komfortabelt i flotte omgivelser. Enkelte av rommene våre har balkong med utsikt over Jølstravatnet sørvestover eller mot dalen nordvestover. Hotellet har stolte vertskapstradisjoner helt tilbake til 1889, og du kan forvente personlig service og et behagelig opphold uansett om du besøker oss i forbindelse med konferanse, ferie eller i andre sammenhenger.

Hotellet legger vekt på å servere rikelig og god mat, både norske og internasjonale retter. I restauranten vår serverer vi alt fra kaffe og smørbrød til koldtbord og à la carte. På hotellet finner du også 2 barer med alle skjenkerettigheter. Hver morgen serverer vi en omfattende og velsmakende frokostbuffet i vår spisesal.

Thon Hotel Jølster et av de ledende konferansehotellene i Sogn og Fjordane, og kan holde kurs og konferanse for opptil 360 deltakere. Der er 16 ulike konferanserom i forskjellige størrelser, som alle er utstyrt med standard teknisk utstyr og internett-tilgang. Vi har et bredt spekter av ulike aktiviteter i forbindelse med kurs og konferanser hos oss.

Trening og velvære. Uansett om du ønsker å koble av eller holde deg i form, finner du et godt tilbud på Thon Hotel Jølster. I tillegg til treningsrom, har vi svømmebasseng, sauna, solarium, boblebad og tyrkisk dampbad.

•129 rom •3 handicaprom •Hotellet har allergikerrom •Alle rom er røykfrie

Klakegg

Klakegg Tour Guiding Juridisk navn: Klakegg Tour Guiding Tlf: 91860992 6843 Skei I Jølster Org.nr: 985672970

Aksjekapital: 0 Antall ansatte: 1 Etableringsdato: 13.05.2003 Foretakstype: ENK Klakegg Tour Guiding ble stiftet i 2003 og er registrert under bransjen reiseledere. Anne Kvellestad Klakegg (51) er daglig leder.

Årdal Interessert i dyr og dyrevern? Søndag 22. mai 2011 kl. 12.00 til 14.30, Nina Erichsen, Årdal i JølsterTa med heile familien til vårt barne og ungdomsarrangement på garden til Nina Erichsen i Årdal i Jølster. - Foring av flaskelam

- Kos/stell av ponnier - Natursti - Ponniridning for dei minste - Servering av saft, kaffi og kaker

Kl. 13 kjem veterinær Karin Johnsen og orienterer om kastrering/sterilisering av katt, og svarar på spørsmål.

Arrangementet blir avslutta kl. 14.30 Ta av ved Årdal/Erikstad-skiltet (Mob 975 63 218)

Arrangør: Dyrebeskyttelsen Norge, Sogn og Fjordane. Vist 121 gonger. Følgt av 1 person.

Byrkjelo er et tettsted i Gloppen kommune i Sogn og Fjordane. Tettstedet har 290 innbyggere per 1. januar 2015.

Tine Meierier har sitt anlegg med Norges største produksjon av gulost plassert på Byrkjelo. Byrkjelo stadion ligger sentralt til ved siden av barneskolen Breim skole. Europavei 39 kommer gjennom Våtedalen fra Jølster og skjærer gjennom Byrkjelo sentrum mot Sandane. E39 krysser riksvei 60 mot Stryn i Byrkjelo og er et sentralt trafikknutepunkt for buss. Et sentralt landmerke for Byrkjelo er fjelltoppen Eggjenibba mot sør. Myklebustdalselva renner gjennom sentrum og møter Breimselva like sør for Byrkjelo.

Historie: Byrkjelo er en tidligere gård, også skrevet Bjørkelo.

Da veiforbindelsen Vadheim – Sandane (senere riksvei 4, nå Europavei 39) var ferdig i 1889 begynte Byrkjelo i Breim å ta form som et bygdesenter. Tidligere var Reed det naturlige senteret i Breim.

Byrkjelo stadion er et fotball- og friidrettsanlegg med gummidekke (Spurtan). Anlegget er hovedarena for kommunen og hjemmebane til idrettslaget Breimsbygda idrettslag. Byrkjelo og banen er kjent for friidrettskonkurransene Byrkjelo Games som ble holdt her hvert år. Banen har også vært arena for norgesmesterskapet i friidrett tre ganger, i 1988, 1999 og i 2011

TINE Meieriet Byrkjelo ligg i Byrkjelo i Sogn og Fjordane. Meieriet driv produksjon av Norvegia® og brunost, samt porsjonspakking av Norvegia® og tapping av konsummjølk. Anlegget behandler årleg 130 millioner liter mjølk, og produserer ca. 11 300 tonn Norvegia® og 2700 tonn brunost. Ca. 10 000 tonn Norvegia® vert porsjonspakka, og ca. 7,5 millioner liter konsummjølk vert tappa per år. Antall tilsete ved anlegget er 135.

Utvik Bygda ligger på sørsiden av Nordfjorden helt vest i kommunen, midt på den lange svingen som fjorden tar mot sør mellom Anda og Stryn. Dette gir et vidt utsyn både inn og ut fjorden fra bygda. Sentrum finner du i fjordkanten der elven og riksveien kommer ned fra Utvikfjellet. Utenfor sentrum består bygda stort sett av små vestlandsgårdsbruk som ligger spredt oppetter fjellsiden på begge sider av elven til rundt 200 moh

Utvik har vært et viktig kommunikasjonsknutepunkt i tidligere tider. Da Den Trondhjemske postvei ble opprettet i 1795 ble ruten lagt fra Breim og over Utvikfjellet til Utvik. Herfra var det båtskysst til Faleide på nordsiden av fjorden. Dette gjorde bygda til et viktig handelssted, og det var både gjestgiveri, dampbåtkai, poståpneri, handelsmenn, bakere, fargere og smeder her.

Da nye reisemønstre ble dannet på midten av 1800-tallet med fylkesbåter og ny vei fra Breim til Sandane, mistet handelsstedet sin betydning, og Utvik kom mer i en bakevje. Det gikk imidlertid ferge mellom Utvik og Faleide helt til 1936 da veien på sørsiden av fjorden til Stryn stod ferdig.

Ved innføringen av formannskapslovene i 1837 var Utvik en del av Stryn kommune. I 1845 ble kommunen imidlertid delt i Stryn og Innvik kommuner, og Utvik ble en del av Innvik kommune. Dette varte helt til den store kommunesammenslåelsen i 1965 da de to kommunene igjen ble slått sammen til Stryn kommune.

Selv om Utvik er en vestlandsbygd preget av gårdsdrift har stedet tidligere hatt både omfattende handel og industri. Helt siden midten av 1600-tallet har det vært gjestgiveri og handel her i forbindelse med trafikken over fjorden. Omleggingen av trafikken på 1800-tallet ødela imidlertid grunnlaget for denne driften.

Det har også vært en blomstrende småindustri i Utvik. Elven som renner ned i sentrum ga kraft til flere småbedrifter tidlig på 1900-tallet. Hesteskofabrikk, trevareindustri, treskofabrikk, skiproduksjon, mekanisk verksted og smedhåndverker har hatt tilhold i sentrum i de første tiårene frem mot andre verdenskrig.

Tilgangen på kraft fra småkraftanlegg var grunnlaget for at Moelven Industrier i Brumunddal i 1947 ville legge vestlandsavdelingen sin til Utvik i stedet for Stryn. Etter hvert ble bedriften en av de større produsentene av vinduer i landet. Da fabrikkene fikk økonomiske problemer på 1980-tallet, overtok lokale eiere bedriften. Etter dette utviklet bedriften seg, og var en periode en del av Doorias-konsernet som er en av Skandinavias største produsenter av dører. Doorias virksomhet i Utvik ble avviklet i august 2011.

Utvik har i dag ellers en ganske stor produksjon av frukt og bær, og den flotte beliggenheten gir grunnlag for en del hytteutleie. Det har vært kirke i Utvik siden 1300-tallet. Dagens kirke ble satt opp i 1840 etter tegninger av arkitekt Hans Ditlev Franciscus von Linstow. Ombygd i 1902. Bygget er en langkirke i tre, og har 350 sitteplasser. Både altertavle og prekestol er fra 1617. Kirkeklokkene er fra middelalderen.

Utvik gjestgiveri: Gjæstgivervirksomhet har vært i Utvik siden 1600-tallet. Dagens bygg i sveitserstil ble tegnet av Lars Sølberg og satt opp i 1890. Det fikk da navnet Britannia Hotell. Bygget er i dag i privat eie, og driver ikke hotellvirksomhet.

Karistova:er et hotell og kafe på Utvikfjellet ovenfor Utvik. Hotellet ble grunnlagt i 1936 av Kari Såheim. Hotellet har en flott beliggenhet, med en flott utsikt utover fjorden og bygda nedenfor. Hotellet har blitt hardt rammet av brann både i 1963 og 1982.

Sommerdagene i Utvik arrangeres siste helgen i juli hvert år. Bygda har da torgdag med fiskekonkurranse, grilling, underholdning, utstillinger, hesteskokasting og annet moro. På Utvikfjellet ovenfor bygda er det alpinanlegg, og flott skiterreng med tilbud til både barnefamilier og topptuentusiaster. Ute ved Moelven er det anlagt en flott badeplass ved fjorden. Riksvei 60 passerer gjennom bygda. Østover er det 9km til Innvik, og 46km til Stryn. Sørøver er det 15km til Byrkjelo, 34km til Sandane og 80km til Førde. Fylkesvei 725 går fra Utvik og 11 km vestover til Moldreim.

Rutebusser og ekspressbusser passerer Utvik på Rv60 daglig, deriblant buss til Trondheim og Oslo.

Nærmeste flyplass er Vereide flyplass utenfor Sandene.

Kårstadsteinen Foto: Ingvar Heien Kårstadsteinen er en stein med helleristninger fra tidlig folkevandringstid (200-500 e.Kr.). Helleristningene består av båtfigurer, hakekors og innskrifter med eldre runer. Båtfigurene og hakekorset kan muligens dateres til tidlig jernalder (fra 500 f.Kr), og dermed være noen av de eldste helleristningene vi har funnet i Norge. Det var da veien mellom Utvik og Innvik ble laget i 1898 at steinen ble sprengt ut, og en stor og seks mindre steinblokker med ristninger ble funnet i 1927. Steinen ble overført til Bergen museum, men det er i dag laget en kopi som står utenfor Utvik kirke i bygda.

Innvik er et tettsted i Stryn kommune i Sogn og Fjordane. Tettstedet har 448 innbyggere per 1. januar 2015, og ligger på sørsiden av Nordfjord. Innvik er eget kirkesogn, og var tidligere en egen kommune.

Innvik som selvstendig kommune Innvik ble opprettet som Innvik formannskapsdistrikt i 1837.

Allerede i 1843 ble Innvik delt og Stryn skilt ut som eget formannskapsdistrikt. Innvik hadde 2 675 innbyggere etter delingen. 1. oktober 1922 ble Raksgrenda i Innvik med 120 innbyggere overført til Stryn. 1. januar 1965 ble Innvik som da hadde 3 003 innbyggere slått sammen med Stryn og deler av Hornindal og Gloppen til den nye Stryn kommune. Stryns kommunegrenser ble justert 1. januar 1977, men dette medførte ingen endringer for området som tidligere tilhørte Innvik.

Innvik kirke (Innvik kyrkje) er en åttekantet kirke fra 1824 i tettstedet Innvik på sørsida av Nordfjord i Stryn kommune i Sogn og Fjordane fylke. Den er en del av Den norske kirke og ligger i Nordfjord prosti i Bjørgvin bispedømme.

Byggverket er i tre og har 350 plasser. I middelalderen skal det ha stått en stavkirke på gården Hilde i Innvik, på Hilde ble det funnet et klebersteinskors som nå står ved inngangen til dagens kirke. Stavkirken ble i 1580 flyttet nærmere sjøen der dagens kirke står Foto: Fortegnet panoramabilde våren 2015

Olden er et tettsted i Stryn kommune i Sogn og Fjordane. Tettstedet har 513[1] innbyggere per 1. januar 2015, og ligger innerst i Nordfjord. Fylkesvei 60 går igjennom Olden sentrum, hvor man også finner Olden Fjordhotel, kafe, matvarebutikker, en lang rekke konfeksjonsutsalg og kai for cruiseskip, Nordfjord Service-terminal, som ikke minst har vært i bruk for gjester som vil inn Oldedalen til Briksdalsbreen – Vestlandets mest besøkte brearm, som nå er i ferd med å forsvinne. Olden er en av de viktigste turistskiphavner på Vestlandet, med 74 anløp i 2009. Oldevatnet ligger idyllisk mellom bratte fjellsider og høye fossefall. Ved Oldevatnet ligger flere campingplasser. I Briksdalen innerst i Oldedalen ligger et serveringssted, og en grusvei følger Briksdalselva innover mot Briksdalsbreen. Det ble tilbudt hesteskys opp til Briksdalsbreen helt frem til 2005, men hestene er erstattet med spesialbygde biler.

Mineralvannet «Olden» er fra Blåfjellkilden i Oldedalen. Oldeelva fra Laukifossen nedenfor vannet Floen ned mot fjorden er en god lakseelv. Olden ligger i skyggen av nabolaget Loen når det gjelder overnattingsdøgn av turister, men trekker vel så mange besøkende til sine attraksjoner som ligger på rekke innover Oldedalen. Selve Oldedalen strekker seg sørover mot Briksdalsbreen, en bretunge av Jostedalsbreen. Fylkesvei 724 skjærer gjennom hele dalen.

I Olden sentrum finnes utsalg for de lokale moteklærprodusentene Ricco Vero, Sunde Konfeksjon og Moods of Norway, samt Skogstad Sport.

«En moden alder» viser 70-87 år gamle menn fra Olden 1910 iført tradisjonelle «nisseluer». Liknende mannsdrakter var i ulike varianter vanlig over hele Skandinavia. Foto: Nasjonalbibliotekets bildearkiv

Noen kjente oldinger er:

- Rolv Muri (1921–1992), kunstmaler
- Gunnar Nygjerd (født 1939), journalist og redaktør
- Helge Hafsås (født 1966), maratonløper
- Solvor Eide (født 1988), fotballspiller

Om

Kunstnaren William Henry Singer (1868-1943) var frå Pittsburg i USA. Han var arving til Singer Nimick & Co og ei svært stor formue, men valde kunsten framfor business. Han gifta seg i 1895 med Anna Spencer Brugh frå Maryland. Dei reiste til Paris i 1900 og til Holland i 1901. Til Norge kom dei i 1903, og til Olden i 1913. Her bygde Singer atelier i 1914, og villaen og andre hus på "Dalheim" i 1921. Dei bygde sjukehuset på Nordfjordeid som gåve til Nordfjord, og forskotterte til bygging av vegen Olden-Innvik. Dei gav mykje gåver og ytte hjelp til folk og lag i distriktet. William Henry Singer ofra seg mest for kunsten sin, men likte og jakt og sportsfiske. Det var Anna Spencer Singer som tok seg av egedomen og dagleglivet på "Dalheim". Singer døyde i 1943, fru Singer i 1962. Dei kviler i eit kapell ved atelieret. Ekteparet hadde ikkje born. Etter deira død vart egedomen med inventar og ein del av kunstsattane etablert som eiga stifting. Sogn og Fjordane fylkeskommune fekk forvaltningsansvaret for stiftinga. Kunstsattar etter Singer finst og ved samlingar og galleri i inn- og utland. Ekteparet Singer reiste verda rundt og samla impulsar i internasjonale miljø og kjøpte kultursattar. Men Olden var heimstaden og paradiset deira. Her fann kunstnar- og millionærekteparet alt dei drøymde om: Vakker natur, harmonisk miljø, fred og inspirasjon.

Singer var verdsborgar og impresjonist, og i Olden var han "stillhetens og stemningens maler".

"Studio", atelieret til Singer, vart bygd i 1914. Her hadde han arbeids- og kvilerom, bibliotek, skisser og ferdige arbeid, kunstgjenstandar frå inn- og utland, møblar og fiskeutstyr. Mykje av dette er framleis i atelieret i dag.

Nordfjord Kjøtt

startet virksomheten i 1961. Gründeren Leif Roksvåg fikk da etablert en kjøttforedlingsbedrift i Olden. I 1978 flytte vi til nye lokaler i Loen, og der har vi vært siden. Vi er en kjøttforedlingsbedrift der kvalitet i alle ledd er det viktigste. Våre naturskjønne omgivelser i Indre Nordfjord med Nordfjorden, Skåla, Loen-vatnet, Kjenndalsbreen og Lodalskåpa som nærmeste naboer, minner oss daglig om å leve opp til dette.

Med vår beliggenhet må vi være best i alle ledd for å kunne hevde oss i konkurransen om de store markedene. Vi er etter hvert blitt en stor bedrift med ca 400 ansatte som driver på over 60 000 kvm grunnflate. Den lokale tilhørighet til tradisjoner og kvalitet gjennomsyrrer alt vi gjør.

Våre produkter er utviklet over lang tid, med de beste råvarer og resepter. Dette er det som legger grunnlaget for sluttproduktene våre. Vi selger i dag våre produkter sammen med vår forretningspartner REMA1000 Norge, og du finner produktene våre i alle REMA-butikkene rundt om i landet.

Loen

Loen er ei bygd ved Lobukta innerst i Nordfjord, i Stryn kommune i Sogn og Fjordane fylke. Største arbeidsplasser er Nordfjord Kjøtt, som flyttet fra Olden i 1978, og Hotel Alexandra, etablert 1884. I 1905 og 1936 raste deler av Ramnefjellet i Lovatnet sørøst for Loen og skapte en flodbølge som tok livet av i alt 135 personer. Det er kort vei til brearmene Kjenndalsbreen og Briksdalsbreen.

Hotel Alexandra er et hotell som ligger i Loen, Stryn kommune innerst i Nordfjord. Hotellet er kjedefritt og har vært familiedrevet helt siden etableringen i 1884. Hotellet ble da startet som Loen Hotell av Anders Markusson Loen. I 1890 overtok sønnen Markus Loen, og etter noen år ble hotellet omdøpt til Hotel Alexandra etter prinsesse Alexandra av Wales (senere dronning av Storbritannia). Hotellet har idag 189 hotellrom og 360 senger. Hotel Alexandra eier også Hotel Loenfjord, som ligger 100 meter fra Alexandra. Det er kort vei til brearmene Kjenndalsbreen og Briksdalsbreen.

Hotelldirektører Anders Markusson Loen – 1884–1890

Markus Anderson Loen – 1890–1927

Rickard Loen – 1927–1965

Eivind Grov – 1965–1996

Richard Grov – 1996 -

1971. Truls Rasmussen Loen - ein pioner i elektrisitetsutbygginga

Av Sigurd Nesdal

Eg skal her fortelje om første elektrisitetsverket i Nordfjord og om mannen som bygde det for snart 80 år sidan. Det var ikkje berre det første i Nordfjord, men vel det første i fylket og eit av dei første på landsbygda i heile landet.

Vi tykkjer alt går fort i våre dagar, det vert gjort så mange oppfinningar at det er ikkje råd å følgje med. Likevel meinte dei for hundre år sidan at så store omskifte som det nett då var, hadde det aldri vore og kom det aldri til å bli.

Fram til 1860-åra var det lysekola, tyrispika og talgeljoset som var ljoskjelda på bygdene, og så den opne elden frå åre, peis eller røykomn. Det same var det i byane, men her hadde dei i tillegg gassbluss. Når dei skulle tenne ljosa, var det å slå gneiste med stål mot flint og få det til å fate i knusk, som var lett å tenne.

Først kom fyrstikka og løyste av eldstål og flint, og så i 1862 kom den første petroleumslasta til landet, og med eitt vart det slutt med tranlampe og tyrispika.

Nokre få år rådde så petroleumlampa grunnen på landsbygda, og saman med gasslampar også i byane. Kring 1880 kom så dei første elektriske lampane i bruk. I femtiårsskriftet til Norske Elektrisitetsverkers Forening står det bilete frå heimen til direktøren for Fana Spinneri, der det var installert elektrisk ljøs. Biletet er frå 1883. Det var altså då berre 21 år sidan første petroleumlasta kom til landet.

Denne innleiinga har eg teke med for å få forteljinga om pionéren Truls Rasmussen inn i rette tidsbiletet.

Truls vart fødd på ein bysleplass på Vassenden i nedre enden av Lodalsvatnet i 1847. Å livberge seg på ein liten plass, var ikkje lett i dei dagar. Truls miste faren sin då han var 7 år gamal, og det gjorde det sjølv sagt endå verre. Då han var 15 år, reiste så denne guten til Bergen med ei Nordfjordjakt som gjekk med varer til byen. Det var altså det året petroleumlasta kom til landet. Endå det var lang arbeidsdag, gjekk han kveldsskule og lærte å teikne og arbeide etter teikning. Og 19 år gamal vart han modellsnikkar på Laksevåg Mekaniske verkstad. Der var han i tre år, men så fekk utferdshugen overtaket. Han reiste over til Newcastle, og der heldt han så fram med arbeidet.

På den tid var det at arbeidet med å bruke elektrisiteten som ljøskjelde hadde kome i gjenge. I Amerika var det Thomas Alva Edison som var den første, og det er han som er mest kjend av dei som gjorde oppfinningar på området, men også i Europa var det folk som dreiv mned dette. Ingen hadde utdanning som elektrikar den gongen; dei var berre amatørart på dette området. I England var det ein farmasøyt og fotograf Swan i Newcastle som sysla mykje med slikt, han var på mange område komen like langt som Edison. Då Carlsberg Bryggeri i København la inn elektrisk ljøs som ei av dei første verksemdene i Danmark, brukte dei Swan sine lamper fordi dei fann dei best då.

Denne Swan hadde kjøpt ein dynamo i Frankrike, og så ville han prøve å kople saman fleire bogelampar i serie. Til dette trong han eit koplingsbord, og han gjekk til ein urmakar og ville få han til å lage det. Swan hadde teikna bordet, så det skulle lagast etter teikninga. Urmakaren sa at han kunne ikkje gjere det, men han kjende ein som han trudde ville greie det - nordmannen Truls Rasmussen. Truls fekk teikningane, og no fekk han bruk for at han hadde lært å arbeide etter teikning. Etter to dagar og ei natt, var bordet ferdig, og han sette det opp hjå Swan. Denne samla dei som var interesserte i slikt, og så skulle han demonstrere seriekopling. Då han skulle setje på ljøset, kom det ikkje. Dei leita, men kunne ikkje finne feilen, og så sende dei bod etter Truls. Han leita først på koplingsbordet, deretter la han seg inn under dynamoen. Her såg han at bårsta på eine sida ikkje tok bort i plata. Han skrue på ein skrue, og då lyste det frå lampene. Swan hadde gløymt å slå av, så det vart ein nordmann som først slo på ljøs som var seriekopla.

Som ventande var, vart Swan forundra over at denne mannen kunne reparere ein dynamo, og ville vite kvar han hadde lært det. Truls fortalde kva han hadde gjort, men sa som sant var, at han elles ikkje hadde noko greie på elektrisitet. Etter dette baud Swan han arbeid, og han var hjå han i to og eit halvt år, og kunne vel då meir om elektrisitet enn dei fleste nordmenn. Truls Rasmussen. Bilete som vart teke då han var i Johannesburg

Slik hørde eg denne saga då eg sjølv var smågut. Det var morbror min, patentfører i DNT, Rasmus Myrhaug, som fortalde henne. Han hadde vore hjå Truls og fått han til å fortelje om sitt omflakkande liv. Myrhaug skreiv mykje i blada, og han hadde tenkt å skrive ein lang artikkel om Truls, men folk rådde han ifrå det, for Truls var mykje imot all publisitet. Rasmus Myrhaug kom bort i Lodalsulukka i 1936 - og det han hadde skrive og.

Det kom til strid mellom Swan og Edison om ei oppfinning som dei hadde gjort om lag samstundes. Denne striden løyste dei med å skipe Edison Swan Company med hovudkontor i London. Swan ville ha Truls Rasmussen til London og arbeide der då, men han hadde gifta seg i Newcastle og ville ikkje reise. Han kom så i arbeid hjå ein kvekar som heitte Holmes; denne hadde teke til med fabrikkasjon av elektrisk materiell i Newcastle. Medan han arbeidde hjå han, vart han send til ymse stader for å demonstrere. Han var i Noreg fleire gonger i slikt oppdrag, og eine gongen monterte han elektrisk ljøs på den gamle arbeidsplassen sin - Laksevåg Mekaniske Verksted.

Dette som her er opplyst, er slikt som han sjølv har fortalt, mest til systersonen sin, Rasmus Sande. Sande har skrive det ned og mellom anna late Svein Sindre bruke det til emne for hovudstilen sin då han tok artium. Det Sindre då skreiv, er prenta i julenummeret til "Fjordabladet" for 1954. Dette er det einaste eg veit som er på prent om Truls.

I 1893 kom så Truls Rasmussen heim til Loen med kone og ni born for å slå seg ned der. Han bygde ei høgde på Losaga i Lofossen og dreiv ein verkstad der, to av sønene var vaksne og arbeidde saman med faren. Her bygde han så dette første elektrisitetsverket i Nordfjord, og endå no i sommar snakka eg med mange eldre folk som hugsa det. Rasmus Sande har fortalt at han bygde dynamoen sjølv, og Rasmus hugsa godt at han sjølv såg at Truls dreiv med dette. Dynamoen ga kraft til 10-12 lampar, men eg har høyrte fortalt at han streva fælt før han fekk dynamoen til å gå jamt. Truls baud i denne tida til å skaffe elektrisk ljøs til heile Loen dersom dei ville. Det var ikkje mange stader på landsbygda det låg så godt til rette for det som her. I Loen budde då, utanom han sjølv, 16 huslydar i same tunet, og det låg berre 3-400 meter frå Lofossen. Det vart ikkje noko av denne utbygginga, som ventande var. Gardbrukarane i Loen var ikkje innstilte på å bruke pengar til slikt. Dei hadde nyleg kjøpt seg parafinlampar, og det fekk no vere måte på alt.

Då dei kom heim frå England og slo seg ned i Loen, fekk dei leige ei nystove i Lotunet, og her budde dei desse åra. Kona heitte Marie og var svært pen, har eg høyrte. Ei av døtrene var og svært pen, fortalde ein gamal mann i Loen i sommar; han hugsa henne godt.

Denne reisa til Noreg vart nok eit stort vonbrot for Truls. Det var vanskeleg å få arbeid på verkstaden som var såpass løna at han og huslyden kunne leve av det. Elles kom han ut for eit par leie hendingar, m. a. braut han eit bein som grodde feil saman, så han vart halt sidan. Eit ljospunkt var det at Nordfjord Telefonselskap vart skipa desse åra, og han var med og bygde lina frå Olden til Hellesylt, og det var han som monterte stasjonane.

På verkstaden var det som nemnt lite med arbeid, men enno finst det ting i Loen som er utført der. På gamlehotellet var nokre dreia sprosser som var laga på verkstaden. Leif Arnold Loen har ein piano-krakk som er frå den tid. Bendikt A. Sæten har ein skipsmodell som Truls har laga, men den er vel frå den tid han var på Laksevåg Mekaniske Verksted - altså frå ikring 1868.

Verkstaden og bustadhuset som Truls Rasmussen sette opp i Holten ved Loelva

Då Truls sette opp dynamoen sin på saga i Lofossen, fylgde han det mønsteret som var vanleg i den tid-, han brukte vasshjulet på saga som drivkraft. Då dei sette i gang med små dynamoar rundt om i landet, var det dette som var vanleg.

Kraft hadde vi nok av. Kor mange hestekrefter som var installert i sagbruka rundt i landet, veit eg ikkje. Derimot med gardskvernar rekna eg ein gong ut at det på det meste var installert 200 000 HK, og det var ikkje småting for over hundre år sidan.

Tida i Noreg vart ikkje lang. Alt etter tre år - i 1896 - reiste han tilbake til Newcastle, og derifrå reiste han så til Sør-Afrika, der han arbeidde i gruvene som maskinist i nokre år. Han var så i England under Boarkrigen, men reiste tilbake til Sør-Afrika.

I 1912 kom han så til heimbygda Loen for godt, kona var no død, og borna var vaksne. Eine sonen var med heim. Det var meininga dei skulle bygge verkstad i Loen att. Truls hadde ikkje gjeve opp denne tanken. Men så kom krigen, og det vart ikkje noko av verkstaden då. Sonen reiste til England att, men Truls vart verande i Loen. Til slutt vart det så verkstad likevel. I åra 1917-18 bygde han seg bustadhus og verkstad i Holten ved Lovassenden tett ved fødestaden sin. Det var vel noko utanom det vanlege dette at ein mann på 70 år sette i gang med slikt stort tiltak, men kanskje tenkte han enno at ein av sønene skulle kome heim.

Drivkrafta til denne verkstaden var noko heilt for seg sjølv; det var eit vasshjul som han senka ned i elva når han trong kraft, og heiste opp att når han var ferdig. Slikt har eg korkje sett eller høyrte gjete elles i heile landet. Her dreiv han så verkstad heilt til han døydde i 1934, 87 år gamal. No var det ei onnor tid i bygdene her, og han hadde nøgda av arbeid. Var det eit arbeid som var vanskeleg, så reiste folk langveges for å få Truls til å gjere det. Det går enno mange soger om kva han greidde av arbeid som andre meinte var umogleg å få til.

Bustadhuset han hadde sett seg opp i Holten, nede ved Loelva, var og noko for seg sjølv. Det var kledd med bølgeblekk, og her fekk Truls sitt tredje nainn. Då han var smågut, vart han kalla Truls Vassenda (dativ for Vassenden, på Vassenda), så skreiv han seg for Rasmussen, og no på sine gamle dagar vart det Truls i Blekkhusa, fordi huset var kledd med bølgeblekk. Då raset i Lodalen gjekk i 1936, tok båra verkstaden, men bustadhuset stod att, endå vatnet gjekk høgt opp etter veggene. Dei som budde der, kom ifrå det med livet. Stova står der den dag i dag.

I desse dagar er det altså 78 år sidan Truls Rasmussen kom heim frå England og bygde det første elektrisitetsverket i Nordfjord. Dersom det er slik som det står i 50-årsskriftet til Norske Elektrisitetsverkers Forening, er det no - i 1971 - 88 år sidan det første gongen vart installert elektrisk ljøs i ein privatheim. Det var hjå direktøren for Fana Spinneri i 1883, og eg held det for å vere nokså sikkert at det var Truls som var meister for dette. I 50-årsskriftet for Bergens Elektrisitetsverk står sitert frå "Bergens Tidende": ". foruten til gatebelysning vil det i disse strøk for dem som ønsker det være anledning til å forsøke det elektriske lys til privat bruk." - Det var ingeiliør Jens K. S. Hopstock som var eldsjela i Bergen når det galdt elektrisk lios, men Truls var heime frå England og demonstrerte elektrisk ljøs i Bergen i dei tider, og Leif Arnold Loen hugsar godt at han fortalde om samarbeid med Hopstock.

Det var ei veldig utvikling nett i desse åra, og hadde folk i Loen kjent si "nådetid", så hadde dei fått bygdeverk der på same tid som hovudstaden fekk sitt verk. Kristiania Elektrisitetsverk kom i gang i 1893, men sjølv sagt hadde det vore elektrisk ljøs i byen før.

Endå det ikkje er hundre år sidan desse hendingane, er det vanskeleg å få nøye greie på det som hende dei åra. Sjølv hugsar eg Truls på den måten at eg var med far når han var der for å få gjort eit eller anna arbeid.

Vi skal minnast desse som gjekk føre i ei vanskeleg tid og fekk gjort så mykje med små midlar. Eg tenkte lenge det skulle lukkast å finne tak i den dynamoen Truls Rasmussen sat inne i Loen og laga for 78 år sidan, men han er vel bortkomen. Minnet om mannen må i alle fall leve.

Kor sterkt inntrykk Swan hadde gjort på Truls, har eg høyrte ei soge om. Då systersonen Rasmus Sande fekk ei dotter, fekk Truls han til å kalle jenta Svanhild. Om soga er sann, veit eg ikkje, men jenta heiter i alle fall Svanhild, og det er ho som i dag har plassen der Truls var fødd og voks opp.

For å prøve å få eit bilete av denne mannen, som var så føre si tid, har eg snakka med mange som kjende han, særleg frå siste åra han var heime. Ein av desse var bonden og diktaren Leif Arnold Loen, som var mykje saman med Truls desse åra frå han kom heim for godt til han døydde. Truls lika godt å fiske, og Leif rodde til han, og dei hadde mang ei hyggeleg stund på Lodalsvatnet. Då han var heime første gongen saman med huslyden, var dei mykje saman med foreldra til Leif, og mora hans var til England og helsa på dei der ein gong.

Leif Arnold Loen seier sjølv at han såg svært opp til Truls. Han visste utruleg mykje, las utanboks lange stykke frå Hamlet av Shakespeare og andre engelske klassikarar. Den han høyrdest ut til å setje mest pris på, var Robert Burns. "Ja du, eg har ofte høyrte opplese utanboks Tom o Shanter på engelsk, det som Hartvig Kiran har sett om så ypperleg og kalla Mons i Ura." Med all si reising rundt om i verda, var Truls vorten ein vidsynt mann. Frå åra i Sør-Afrika fortalde han mykje, og endå han sjølv var gift engelsk, heldt han med boarane i striden mot engelskmennene. Som vi veit var Gandhi i unge år i Sør-Afrika, som så mange indiarar. Tett etter at han hadde vore i Oxford og studert, helsa Truls på han ein gong han kom innom og såg på det arbeidet Truls dreiv med, og Gandhi hadde gjort cit veldig inntrykk på han. Alt den gongen var det dei små i samfunnet som skulle hjelpast, særleg var det kastevesenet Gandhi var imot. Heile sitt liv fylgde Truls med når det stod noko i blada om Gandhi, og snakka gjerne om han.

Kontrollen var veldig streng med dei folka som arbeidde i gruvene i Sør-Afrika, både i gullgruvene og diamantgruvene. Det var ikkje uvanleg at magen vart tømnd på dei som skulle ut av området. Truls hadde ei tid som arbeid å bore gjennom gullbarrane for å kontrollere dei.

Endå så mykje han hadde opplevt og vore med på ute i verda, fortalde han gjerne om slikt som han hadde høyrte frå gamle dagar - då han var ung. Borna hans var spreidde over heile verda, og han kjende seg nok ofte einsam. "Han var både ein åndens og hændens mann," seier Leif Arnold Loen, "eg har i huset her ein krakk, eit skrivebord og eit bokskåp som er frå den bolken han var heime og skulle drive verkstad eller fabrikk og sende møblar til England. Han var her og føre si tid, med di han laga møblane i deler og pakka dei i kasser, som så vart sende over slik for at møblane kunne monterast der. Eg har eit spiritistbord som han har laga; han var interessert i slikt ei tid. Og så har eg noko som eg set stor pris på, som eg fekk med han. Ved Cape Town er eit fjell som heiter Table Mountain. På det fjellet veks det ein plante som no er freda, som vel på norsk ville heite sølvblau. Nokre blad av denne festa på eit kort fekk eg ein gong med Truls, og det er eit kjærte minne," seier Leif Arnold Loen til slutt.

Synnøve Sæta fortalde at ho hadde høyrte at då dei i Bergen heldt 50 års jubileum for elektrisk ljøs i byen, sat Truls og høyrde på dette i radio. Han hadde visst om at jubileet skulle vere, og snakka med brorsonen Rasmus Sande om det, men forbode han å snakke om at Truls hadde vore med i Bergen for 50 år sidan og sett dette i stand. Då dei den dagen sat heime i stova og høyrde om desse hendingane, var han så rørt at han hadde tårer i augo. Men her og kom det fram at han var smålåten og tilbakehalden.

1981. Leif Arnold Loen Av Olav A Loen

Når eg skal skrive om Leif Arnold Loen, så kjem det til å verte om eit venskap som varde frå guttedagane og til han gjekk bort då han var 80 år gamal i 1980. 1 barne- og første ungdomsåra var eg omlag dagleg oppe i heimen hans. Der treffe eg 6g far hans, Helge Loen (1856-1945), som var ein kunnskapsrik mann og hadde eit framifrå lag til å fortelje. Han hadde halde «Fedraheimen» med Arne Garborg som redaktør og «Firda og Sygnafylkets avis», som Mons Litlere gav ut i Bergen, og han kjøpte bøker av dei nye forfattarane som Jens Tvedt o.a. Han hadde 6g godt lag å verte kjend med diktarar og kunstnarar som i dei tider kom til Loen, m.a. Lars Osa, far til Sagbjørn Bernhoft Osa, han var kunstmålar og felespelar, Hans Se-land var her og fortalde soger og selde målbøker for Mons Litlere, forfattaren Kristoffer Randers, han skreiv to dikt frå Loen i diktamlinga «Norsk natur» (1887). Helge Loen var Rog ein framifrå fruktdyrkar og fruktkjenner, og han hadde fått eit reisestipend for å studere fruktdyrking. Reisa gjekk til Sogn og Hardanger og Jæren, og vidare til Austlandet og Trøndelag. Alt han hadde opplevt hugsar han godt, og kunne fortelje det slik at det alltid var interessant å høyre på han. Mellom mykjen anna som Leif har erve etter faren var Rog den fine forteljargivnaden.

Etter at vi nærma oss vaksen alder, fekk Leif og eg mange felles. interesser. Vi var begge interesserte i litteratur og lesnad, og vi tok 6g så smått til å skrive sjølve. Det var tre år mellom Leif og meg i alder, så vi gjekk ikkje i skule saman. Men eg hugsar at i teiknetimane kom lærar Arne Loen og synte oss teikningane til Leif som eit føredøme for oss. Dei synte både givnad og handelag. Seinare finn vi desse evnene igjen i treskjerararbeidet hans og alle skeidemønstera han har teikna. Endå til den sermerkete handskrifta hans vitnar om ein teiknekunstner.

Best hugsar eg han frå ungdomsåra. Mang ein sein kveldstide gjekk vi for oss sjølve og prata om bøker og diktarar og kjensler og tankar vi bar på. Men vi var for blyge til å gå til kvarandre og opne for våre første skriveprodukt. Dei gjekk vi helst og streva med kvar for oss. Han Leif fekk det så godt til å gå på rim. Det var i desse åra han skreiv «Losongen». Den sette Arne Loen tone til, og her i bygda har han vore nytta mykje både i kor og i samsong på festar og møte.

Far og son. Helge og Leif Arnold Loen

Nordfjord svingar om nesa inn heilt inn til Loen han skvalar, sjølve bygda ho ligg so fin ordlaus ho til oss då talar. Fjella står kring som ei vakt om dei fredsaure dalar. Dalen smyg fram i millom fjell, Lovatnet brådjupt det blinkar. Bredar brenner i gull om kveld, venleiken vitrar og vinkar, kjærleik til dalen han veks fram og

aldri han minkar. Ser du Skåla i solar-glans som i mot himmelen leikar. Største tind i ein steingrå krans er Lodalskåpa som peikar fjellblå mot himmelen der Jostedalsbreen seg breider. Slik eit syn det vil feste seg, seint eller aldri eg gløymer Loen-bygd som hev fostra meg, vaken eg om henne drøymer. Minna frå barndom og heimen inn på meg dei strøymer.

Ungdomslaget hadde ei god tid i bygda den gongen. I 1915 bygde dei ungdomshuset «Heimtun», og det gav rom til meir og betre aktivitetar i laget. Og eg må seie at han Leif hadde ei sers interesse for alt som hørde ungdomslaget til. Der las han sine egne dikt, og endå meir sende han til lagsbladet «Kometen». Spelstykke hadde han interesse for og var med og spela. Det hende 6g at han våga seg fram på med taler eller kåseri. Eg hugsar ein gong han tala om Aasmund Vinje. Det stoffet kjende han så godt at han slapp å ha papir med seg på talarstolen. Og prologane sine bar han fram langt utanfor bygdegrensene.

Denne interessa gjekk og over til Firda Ungdomslag. Det var verkeleg den store samlingsstaden for ungdom den tid, då fleire tusen samla seg til stemne frå heile Nordfjord. Han kom og med i lags-arbeidet. Og då dei tok til med amatørtevlinger, var han ofte med på premilista. Der var det friske og humoristiske dikt med emne frå folkelivet, og det er ein lut av den store produksjonen hans av dikt.

Det var med diktinga si han hadde sine rikaste og beste opplevingar. Det var det som hugen og tankane hans krinsa i kring. Han sa det til kona, Ragna, den siste sommaren då han låg sjuk, og mange kom og vitja han: «Det er i dikta dei skal finne meg». Det var sant, det var livet for han å forme det han opplevde i kring seg i dikt. Kor mange gonger opplevde han ikkje årstidene på ein ny måte for kvar gong. Slik kjende han det i «Ei solrenninga stund».

Eg vakna or blund ei sol-renninga stund og små-bårer glitra på sjø og i sund. Og fuglane kvad og tonen var glad, og blomar og enga fekk dogg-perle bad. Alt vakna frå draum i den solrike flaum det var livet i fyssande straum. I lystige lag eg møter min dag og den kan meg lækje frå gnag-sår og gnag.

Lotunet før 1900

Alt ifrå ungdomsåra strødde han dikt i kring seg i ungdomsblada, kanskje mest i «Unglyden», og i lokalpressa med «Fjordingen» som ein god nr. ein. «Fjordingen» gav ut ei diktsamling «Såg du mi bygd» (1978) med dikt som hadde vore prenta i bladet i ein 10 års bolk. Han Leif var mellom dei som fekk flest dikt med i denne diktsamlinga. I dagspressa har han og skrive dikt, og i tidsskrift og årbøker. Det var naturstemningar og folkeliv og egne kjensler han her fann utløyising for. Vi har merka det ofte med han Leif at tonen vert djupare og varmare når han skriv om det som høyrer hans heimlege trakter til, då er det som tanken opnar vegen inn til han sjøl. Han var knytt til heimen og bygda med sterke band.

Somme tider har han vel og kjent det som eit band, som eit stengje for draumar og mål han hadde sett seg. I slike stunder kjende han seg kanskje både sviken og bortstøytt. Men like til sine siste år var han alltid oppteken med ting som hørde bygda eller næraste bygdelag til. Det var ting han ville få gjort, og det var ting som pressa på i hugen og vart til songar. Eg trur det var han her Leif måtte vere., Det var her han fekk den beste utløyising for det han bar i hugen og var oppteken av. Banda var for sterke, trur eg, til at han for alvor prøvde å slite dei. Sjøl om han mang ein gong lengta ut, så var det «heim att eg måtte» som han seier i eit dikt «Vår-natt».

Og slik ei natt ho er meir enn fin, og slik ei natt ho åt hjarta talar, når månen sender sitt fagre skin ut yver fredsauere dalar. Og kvar ein ting dei ville finne meg og kvar ein einskild som heim her åtte. Um bort eg fer på min livsens veg med tanken heim-att eg måtte.

Han hadde så mange ting han måtte dikte om. Eg kan nemne hans nasjonale dikt, og dei med emne frå kulturlivet, som segner og anna, så skjønar ein at han hadde eit vidt emnefelt å take av. Mange av segnene hans er kome med i dei ymse årgangar av «Årbok for Nordfjord». Eg har berre hatt ein liten del av dikta hans til gjennomsyn, då eg tok dette vesle utvalet. Dikta hans vil nok verte handsama i ein vidare samanheng.

Det var så mangt han var oppteken av, så bondeyrket fekk ikkje verte det einaste og det viktigaste for han. Men det gav inspirasjon, og det gav grunnlag for det daglege brød. Eg trur og at han fekk utløyising for noko av seg sjølv i dette arbeidet. Det var liksom så sjølsagt med i alt han tenkte og tok seg til.

Bøker var for han ikkje berre for å lese, det var ein eignalut som han sette stor pris på. Det vart etter kvart ei stor boksamling han fekk seg. Og dei har han stelt fint og teke vel vare på. Der hadde han sine vener og særleg kjære forfattarar, som han alltid søkte attende til og fekk visdom frå. Olav Dunn og Johan Falkberget var mellom hans aller beste vener, og dei tykte han begge to skulle fått Nobelprisen i litteratur.

På sine eldre dagar kom han ofte ned til oss, serleg om kveldane. Og det var ein hugnad for oss alle når han kom. For han var røder og samtaler ein verkeleg kunst. Eg veit ikkje om eg har høyrte nokon som kunne gjere ei samtale så levande og interessant som han gjorde det. Men det var ikkje berre til oss han gjekk. Han hadde vener og kjenningar i bygdene i kring, og han kjende det som ei kjær plikt å gå til dei og halde venskapen ved like. Det er mange som hugsar han og takkar han for det.

Det er ofte vanskeleg å dele ut heider til dei som fortener det, det er så maneg omsyn å ta. Noko av den heider han fortente fekk han medan han levde. Mest gledde det han då han vart utnemnd til heiderslagslem i Firda ungdomslag. Det var og ein stor heider då han fekk kongens påskjøning for sitt kulturarbeid.

I det siste måtte han ei tid halde senga. Då vitja eg han ofte. Han vart veikare etter kvart. Og samtale våre kortare, og det var ikkje alt som interesserte så mykje som før. Men når borneborna kom inn til han, då lyste han opp med ein smil, og dagleg spurde han etter kor det gjekk med garden, og han låg og følgde med i det. Og så var det dikta han tenkte på, han kunne ikkje gjere meir med dei, no laut dei klare seg sjølve. Men han hadde omsut for at dei vart tekne vare på. Det var det som skulle halde fram etter han han tenkte på. Borna, garden og dikta.

No vekkjer våren

No vekkjer våren draumane som vintertida ol og dei iskalde straumane dei rømer no for sol. No sevja stig i knoppene ja både rikt og raust og grønkast gjer dei toppane som miste blad i haust. No vaknar elv i strau-
mane i dans og kåte sprang, no er det slutt på draumane og lengt mot dalens fang. Og fram fer elva hivande kvart bægje no vert sprengt ho er so lentung livande og vinn på alt av stengt. No våren kjem med tonane som høyrer med til vår, og snart so angar blomane dei første for i år, og våren vitjar vangane, og von og varme ber, med låttane og angane og alt som fagert er. Og soli ho kliv tindane kjem høgge tid for tid og dei vår-varme vindane som smyg i dal og lid dei kjæler rundt om lendene av gamle jotnars fjell, og dei ber bod til grendene som vårens fest no held. Og våren han er kveikjande for alt som livet eig, so mykje lett og leikande i vår og sol-dag steig. so mykje kvikt og dansande no rumdt i lufti for og fugl og veng vert glansande når sol i vår-dag ror. Og rundt i alt det strålende av fagerdom og liv det finst kje ord so målande av noko som ein skriv, som heilt kan syne vårane og alt som sprengjer på med sevje-laup i årane, det berre levast må.

Såg du mi bygd

Såg du mi bygd når sumaren ho vitja. Når sol i snøfjell strøydde kveldsolglans då gjev deg tid ei stund og med meg sitja og høyra spel frå friske fjell-elvs dans. Og kvelden sveiper sine skugge vengjar kring dal og skog og kvar ein sumarblom du gløymer tid ei stund og sit her lenger enn det du tenkte når til meg du kom. Såg du mi bygd ved jonsokbal um kvelden med brising i frå fjøra og til fjell i skymingsstund det loga ljost frå elden på gras og blommar nattedogga fell. Og breane som bruralin hev fargar, og fjellsus døyvt i gjennom dalen går og nattvak fugl dei over skogen flagrar men andre på si grein dei kvile får. Såg du mi bygd når elden ut hev brunne og jonsoknatta låg att disme-blå du tykkje at det vara lenger kunne men støtt det gode alltid trjota må. Men med ein dâm av sjølve eventyre' det tek sitt rom i minne-ringen vår i hugen hev vi sidan minna dyre so at dei blenkjer opp dei farne år. Såg du mi bygd med leik på sætervollen med bjølleklonk frå dyr i sæterkve, og gauken gol frå kruskefure-kollen, på roten stuv var hakkespetta smed. Og rogn og hegg dei sende slik god ange, i vesle bekk fanst svaledrykker god, og fjell og skog dei kastar skuggar lange, og sol gjekk ned i hav so raud som glod. Leif Arnold les dikt

Elektrisk lys inn i heimane

Tidleg på 1900-talet byrja folk i Nordfjord og Norge så smått å få innlagt elektrisk straum i husa sine. I byrjinga vart straumen brukt berre til elektrisk lys.

Dei fleste har lært at det første elektriske lyset vart funne opp i 1879 av Thomas A. Edison. Denne oppfinninga var av kulltrådlampa. I 1910 kom metalltrådlampa med glødetråd av wolfram som gav meir lys. Det elektriske lyset avløyste parafinlampa som frå siste halvdel av 1800-talet hadde vore den rådande lyskjelda. Parafinlampa kravde meir arbeid, var meir brannfarleg og ho gav dårleg inneluft frå avgassar som lukta og forureina. Elektrisk lys kravde berre, ja, elektrisitet. Men det var ikkje berre berre...

Inga pangstart

Det var ikkje slik at når lysepæra var funne opp og elektrisitetsverka i gang med produksjonen av straum, så, -vips-, fekk alle hus straum. I byrjinga var det berre hus i nærleiken av kraftverka som fekk. Det var av di det var begrensa mogelegheiter til å overføre straum i elektrisitetens «barndom». I Nordfjord fekk dei første private husa straum i 1909. Det var typisk nok dei husa som låg i nærleiken av kraftprodusenten Ebebøfoss på Sandane. Dei fleste måtte vente lenger, og nokre måtte vente mykje lenger: Dei siste gardane i Sogn og Fjordane fekk ikkje straum før i 1970.

Mykje sterkare lys

Men når ein no fekk elektrisk lys i hus, kva vart annleist? Før parafinlampa var truleg sterkaste lyskjeldane dagslys og lys frå open eldstad. Dagslys fekk ein frå ljoren i taket og (frå kring 1700) i frå vindauga. Andre lyskjelder som vokslis, talglis og ulike tranlamper gav svakt lys. Slike lyskjelder kunne produsere omlag 0,1 watt. Ei parafinlampe gav litt meir lys, omlag 0,25 watt. Når ei vanleg glødelampe gjev 6-14 watt, skjønar vi at det elektriske lyset rett og slett gjorde det mykje lysare enn før!

Mykje meir lys

I byrjinga var det berre tale om ei enkelt lyspære i kvart rom. Etterkvart som tilgjenge på straum auka og vart billigare, vart det fleire lyspunkt i stovene. Ikkje berre eit rom fekk lys, men alle romma i huset fekk lys samstundes. Dette var ei stor endring frå tidlegare. Før glødelampa samla folk seg rundt eit enkelt og relativt svakt lyspunkt, mens resten av rommet og dei andre romma i huset kanskje låg i mørkre. Med elektrisk lys forsvann skuggane i krokane, samlinga rundt lampa og det svake innelyset. Det vart mykje meir lys og det vart lys når ein ville.

Livsrytmen og dagslyset

Det gjekk føre seg ein «langsom revolusjon» i folk sitt levevis som fylgje av det elektriske lyset. Livsrytmen var tidlegare stilt inn på det naturlege lyset ute. Det var viktig å bruke lyset når det var der, både inne og ute. Når det var mørkt ute, samla ein seg rundt dei svake lyskjeldane inne med arbeid som høvde. Med det elektriske lyset vart folk mindre avhengig av det naturlege lyset ute enn før. Ein kunne vere lenger oppe om kvelden og fleire aktivitetar kunne gjerast innomhus uavhengig av dagslyset. Om det var dag, natt, sommar eller vinter var ikkje like styrande for livsrytmen som tidlegare.

Skumringstimen som forsvann

Noko fekk ein, men det var også noko ein måtte gje slepp på: I «førelektrisk» tid var «skumringstida» den tida på døgeret der det enno var for lyst til å tenne parafinlampa, men for mørkt til å arbeide. Dette var ei roleg og koseleg kvile- og hyggjestund for folk der arbeidet fekk liggje. Når det elektriske lyset kom og vart billig nok, kunne ein i prinsippet arbeide inne til kva tid ein ville og denne stille stunda forsvann

Stryn er en kommune og et kommunesenter i Sogn og Fjordane innerst i Nordfjord. Kommunen grenser i nord til Hornindal og Stranda, i øst til Skjåk, i sørøst til Luster, i sørvest til Jølster, og i vest til Gloppen og Eid. Kommunesenteret har 2 372[2] innbyggere per 1. januar 2015. I middelalderen ble Stryn skrevet Strjon el. Strion, som trolig betyr den strømmende, med referanse til Stryneelva

Turistattraksjoner:

Den viktigste attraksjonen i Stryn kommune er Briksdalsbreen (brearm av Jostedalbreen) i enden av Oldedalen. Jostedalbreen nasjonalparksenter ligger på Fosnes i Oppstryn. På nordsiden av fjorden ligger Panoramaveien, som går langs fjorden og ender opp i Eid kommune. Lodalen er også en populær naturattraksjon, men også med en dramatisk historie i forbindelse med ras fra Ramnefjellet.

Nasjonal turistvei Gamle Strynefjellsveien går mellom Stryn og Skjåk, og langs veien ligger Stryn sommerski.

Kjente stryninger

Alf Torp (1835–1917) orientalist Vidar Bergset (1928–), lærer og forfatter.

Leiv Blakset (1928–2005), stortingsrepresentant for Senterpartiet 1985-1993.

Tarjei Bø, skiskytter Johannes Thingnes Bø, skiskytter

Erling Fagerheim, prest og offiser. Håvard Flo, fotballspiller.

Jarle Flo, fotballspiller. Jostein Flo, fotballspiller.

Per Egil Flo, fotballspiller. Tore André Flo, fotballspiller.

Ulrik Flo, fotballspiller. David Gald, jazzmusiker.

Rasmus Hatledal, (1885–1963), oberst og kartredaktør.

Arve Henriksen (1968–), komponist og jazzmusiker.

Rolf Myklebust, (1908–1990), radiomann, folkemusikkmann og fiolinist.

Nils Petter Støyva, politiker. Ordfører (1999-2011), leder av Sogn og Fjordane Ap (2009-)

Simen Staalnacke, gründer og klesdesigner. Helge Sunde (1965–), komponist og jazzmusiker.

Arne M. Sølvberg, folkemusiker. Borghild Tenden, stortingsrepresentant for Akershus Venstre.

Mariann Thomassen, vokalist i Surferosa.

Andreas Tønning (1922–2002), professor i elektronikk ved NTH

Per Knut Aaland, langrennsløper og skismører

Kommunevåpenet

Stryn sitt kommunevåpen ble godkjent ved Kongelig resolusjon den 11. desember 1987. Motivet er en lindekvist i gull med fire blader på grønn bunn. De fire lindebladene symboliserer bygdelagene omkring fjorden, og at linden er et treslag i Europas nordligste fredede edelløvskog som ligger i Flostranda i Stryn. Våpenet er tegnet av Heidi Heggdal.

Tettsteder i Stryn kommune Stryn, kommunesenter med 2 372 innbyggere.

Loen Olden Oldedalen Innvik Utvik Hopland Rand Blakset Hjelle Sunde Fosnes Flo

Veslebygda Erdalen

Turistattraksjoner; Oppstryn er en vakker del av Stryn Den viktigste attraksjonen i Stryn kommune er Briksdalsbreen (brearm av Jostedalbreen) i enden av Oldedalen. Jostedalbreen nasjonalparksenter ligger på Fosnes i Oppstryn. På nordsiden av fjorden ligger Panoramaveien, som går langs fjorden og ender opp i Eid kommune. Lodalen er også en populær naturattraksjon, men også med en dramatisk historie i forbindelse med ras fra Ramnefjellet.

Nasjonal turistvei Gamle Strynefjellsveien går mellom Stryn og Skjåk, og langs veien ligger Stryn sommerski.

næringshagen

Accountor	Aker Solutions	Astra Økonomi Nordfjord AS	Back to Start *)	Cruise Europe
Deloitte	Din Bustad	Doorria	Droneservice	EnergiKompetanseSenteret AS
Fagre Stryn Aktivitetsselskap		I Sving – Nord Trafikkopplæring	Ingeniør Kristen Eikenæs	
Intempo Institutt	Mona Vekst	NDU – Nordfjord Distriktsutviklingsselskap		NGI – Norges Geotekniske
Nordfjord Takst AS		NorHus Ørsta		NyKunnskap AS OptiPro
Ose Ingeniørkontor AS		PwC		Riksheim Consulting AS
Sauter Norge AS		Segel AS		Sivilingeniør Ralf Bjarne Taraldset
Sødermann Rådgiving AS		Stiftinga Sagastad		

*) Back to Start er et selskap som tilbyr et nytt og annerledes treningskonsept innen basistrening. Konseptet retter seg mot gruppetrening/personlige trenere/skoler, sportssektoren og individuelle. Back to Start tilbyr profesjonell kompetanse innenfor idretten, og ønsker å etablere seg som merkevare gjennom moderne design og et nyskapende, enkelt og annerledes treningskonsept. Basis-Ball-konseptet baserer seg på de grunnleggende prinsippene for trening. Vi må alle starte fra vårt individuelle utgangspunkt. Back to Start setter «back to basic»-prinsippene i system og skreddersyr konsepter for gruppetrening, PT, Idretten, skoler og enkeltindivider.

E-post: sirilinn@backtostart.no

Nettside: <http://backtostart.no>

Adresse: Tonningsgt. 16, 6783 Stryn

Kjente stryninger	Alf Torp (1835–1917) orientalist
	Vidar Bergset (1928–), lærer og forfatter.
	Leiv Blakset (1928–2005), stortingsrepresentant for Senterpartiet 1985-1993.
	Tarjei Bø, skiskytter
	Johannes Thingnes Bø, skiskytter
	Erling Fagerheim, prest og offiser.
	Håvard Flo, fotballspiller.
	Jarle Flo, fotballspiller.
	Jostein Flo, fotballspiller.
	Per Egil Flo, fotballspiller.
	Tore André Flo, fotballspiller.
	Ulrik Flo, fotballspiller.
	David Gald, jazzmusiker.
	Rasmus Hatledal, (1885–1963), oberst og kartredaktør.
	Arve Henriksen (1968–), komponist og jazzmusiker.
	Rolf Myklebust, (1908–1990), radiomann, folkemusikkmann og fiolinist.
	Nils Petter Støyva, politiker. Ordfører (1999-2011), leder av Sogn og Fjordane Ap (2009-)

Simen Staalnacke, gründer og klesdesigner.
Helge Sunde (1965–), komponist og jazzmusiker.
Arne M. Sølvberg, folkemusiker.
Borghild Tenden, stortingsrepresentant for Akershus Venstre.
Mariann Thomassen, vokalist i Surferosa.
Andreas Tønning (1922–2002), professor i elektronikk ved NTH
Per Knut Aaland, langrennsløper og skismører.

Kommuner i Sogn og Fjordane

Sogn og Fjordane Nordfjord: Bremanger · Eid · Gloppen · Hornindal · Selje · Stryn · Vågsøy

Sunnfjord Askvoll · Fjaler · Flora · Førde · Gaular · Jølster · Naustdal

Sogn Aurland · Balestrand · Gulen · Hyllestad · Høyanger · Leikanger · Luster · Lærdal · Sogndal · Solund · Vik · Årdal

Hornindal kan som den einsaste kommune i Sogn og Fjordane tilby 100 % breibandsdekning med fiber til alle sine innbyggjarar. Kommunen skreiv tysdag 7. juni 2016 under avtale med Enivest AS på utbygging av breiband til områda Lida, Svor, Kjøs, Maurset og Otterdal. Prosjektet skal være ferdigstilt innan november 2017

Tomteprisar i kommunale bustadfelt Publisert

24.08.2011

Kommunen har innført fast tomtepris i dei kommunale bustadfelta. Tomteprisen er kr. 153.500,- i 2016, inkludert kommunale gebyr og meirverdiavgift.

Bustader og tomter Publisert 14.02.2005 Kyrkjhornsbakkane sett frå Ytrehorn Kommunen har ledige tomter i sentrumsnære Kyrkjhornsbakkane bustadfelt og Fannemel bustadfelt 3 km frå Grodås sentrum. Eit nytt bustadfelt er under planlegging. Kontakt Servicekontoret om du vil tinge tomt. Tlf. 57879800 eller post@hornindal.kommune.no

Om Hornindal Publisert 04.02.2005 Kommunehuset Smia

Hornindal kommune ligg i det nordaustre hjørnet av Sogn og Fjordane fylke og grensar til Møre og Romsdal fylke med kommunane Stranda, Ørsta og Volda som naboar i nord og aust. Med Kvivsvegen tek det ein halv time å køyre fergefritt til Volda. I eige fylke grensar kommunen til Eid i vest og til Stryn i sør.

Pendlar avstand til Ulsteinvik, Ørsta, Volda, Stranda, Stryn og Nordfjordeid.

I kommunen er dei fleste arbeidsplassane innan offentleg forvaltning og industri, då spesielt innan trebearbeiding. Største private bedrift er Ekornes Grodås AS med ca 90 tilsette.

Landbruk er også viktig for Hornindal. Sjølv om dette er ei næring under press blir det gjort store investeringar for å møte framtidige utfordringar.

Telemarksforskning har i TF-notat nr 54/2010 om «Næringsutvikling og attraktivitet i Kvivsregionen» karakterisert Hornindal som ein typisk bustadkommune. Dette er basert på mengda personer som bur i kommu-

nen og jobbar i andre kommunar.

I 2012 vart det gjennomført ein strategisk utviklingsanalyse i Hornindal. Konklusjonen for analysen er å bygge vidare på visjonen frå kommuneplanen: «Hornindal skal vere eit knutepunkt mellom regionar, og ein attraktiv næringslivs- og bukommune som legg vekt på, og vidareutvikle «Det gode liv i Hornindal».

Tiltaksområder i strategisk utviklingsanalyse er «Næringsutvikling», «Busetnad», «Kultur og fritid» og «Helse og livsverdiar». Brosjyre «Det gode liv i Hornindal»

Hornindal kommune har eit konsesjonsfond. Utviklingsutvalet kan nytte nokre av disse midlane til næringsføremål innanfor retningslinjene. Kommunestyret bestemmer i budsjett og økonomiplan anna bruk av konsesjonsfondet

Kommunestein Publisert 04.12.2014

I 2004 laga fylkesgeologen ei oversikt over mulege steinartar som var representative for kommunane i Sogn og Fjordane i høve oppretting av ein geologisk park ved Jostedalsbreen nasjonalparksenter. For Hornindal er Enstatitt alternativt svart porfyrgranitt(Kjøvs bru) foreslått. Politisk vedtak er ikkje fatta. Lokalmat og reiseliv i Hornindal

Hornindal har lange og sterke tradisjonar innan lokal matproduksjon. Frå gamalt av vart det bryggja og baka på dei fleste gardane i bygda, og i mange tilfelle var det lokale variantar som gjekk i arv frå generasjon til generasjon. Dette er tradisjonar og variasjonar som bør følgjast opp og vidareutviklast.

Å gå frå hobby til kommersiell produksjon (tene pengar) blir ofte sett på som «litt farleg». Det kan vere greitt å gå saman med andre når ein skal ut på ukjende vegar, så ta gjerne kontakt med andre som du veit er i same situasjon.

Dei som ønskjer å vite meir om dette «farlege» kan få hjelp til dette gjennom to prosjekt som går no.

Kort beskrivelse av prosjektet Målet er å legge til rette og synleggjere lokalmat betre i samband med naturbaserte opplevingar. Dette skal igjen munne ut i ferdige pakkar der lokal mat er med å forsterke opplevingane i Nordfjord. Prosjektet omfattar å skape samarbeid mellom lokale matprodusentar og reiselivsbedrifter, samt informasjon og marknadsføring både mot turoperatørar og forbrukarar.

Prosjektet omfattar :

- Skape møteplassar for lokale matprodusentar og reiselivsbedrifter
- Knytte opp lokal mat, der det er mogleg til attraksjonar, tema, kultur etc.
- Distribusjon av produkt gjennom ulike kanalar.
- Marknadsføring/PR knytt til lokal mat/reiseliv
- Alliansebygging mot diverse partar: Butikkar, overnattingsbedrifter, aktivitetstilbydarar, turoperatørar/incoming m.fl.
- Sikre at det er høg kvalitet på produkta som blir brukt. At aktørane utviklar, distribuerer og marknadsfører konkrete produkt mot prioriterte marknadssegment.
- Støtte opp om festivalar som Matamål og liknande.

Kontaktperson: Beate Vik Hauge, Reisemål Stryn & Nordfjord Tel. 57 87 40 51 (direkte) Mob. 907 86 563

STRANDA

Geografi og geologi

Blåfjellet på 1775,2 moh. er den høyeste fjelltoppen i kommunen.[3] Fjellpartiet Åkerneset, som ventes å rase i fjorden, ligger i Stranda. I 1732 ble Stranda sentrum truffet av en flodbølge da Skafjellet raste ut og tok med seg en liten fjellgård.

Storfjorden blir ved Stranda og videre sørover kalt Sunnylvsfjorden, lenger inne får den en fjordarm østover, den kjente Geirangerfjorden. Hellesylt ligger i enden av Sunnylvsfjorden, mens Geiranger ligger i enden av Geirangerfjorden.

I kommunen ligger bygdene Geiranger (250 innb.), Hellesylt (680 innb.), Liabygda (260 innb.) og kommunesenteret Stranda (3500 innb.). Stranda kommune ligger ved Storfjorden på Indre Sunnmøre. Arealet er 867 km².

Sentrum med kirken er bygget opp rundt gården Sløgstad (også kalt Slyngstad). Den første postadressen (navnet på poståpneriet som inngikk i Den trondhjemske postvei) var «Slyngstad» eller «Slyngstad i Stranden», fra 1876 bare kalt «Stranden», endret til «Stranda» i 1921.[4]

Næringsliv

Stranda er kjent for industri, og kanskje spesielt innen næringsmiddel og møbel. Store bedrifter som Staburet, Grilstad, Langlo, Slettvoll, Norsk Sjømat, og inntil 2009) **Ekornes** har tilhold her, i tillegg til et stort antall mindre bedrifter.

Turisme er en viktig inntektskilde for kommunen, særlig i Geiranger. Stranda kommune har et skianlegg ovenfor sentrum.

Ordfører: Jan Ove Tryggestad (Sp) Varaordfører: Arild Ringdal (Ap)

Tusenårssted

Kommunens fire bygdelag fikk i oppgave å velge hvert sitt tusenårssted, og de statlige midlene ble likt fordelt mellom deres valgte steder.

I Stranda ble Allmenningen, som er området foran rådhuset og det da nyåpnede kulturhuset, valgt. Midlene ble brukt til innkjøp av beplantning og det ble lagt ned et skrin med tegninger og 5. klassingenes presentasjon av Stranda per 2000.

I Liabygda ble midlene brukt til opparbeiding av myldreområde ved fotball- og friidrettsbanen, mens i Geiranger er Samfunnshuset tusenårssted. I Sunnylvn ble området rundt badehuset fra 1930-tallet oppgradert.

Kommunen fikk trær i gave fra Landbruksdepartementet og alle skolene og barnehagene fikk sitt tusenårs-tre. I den ene barnehagen ble det plantet en «hundremeterskog».

Det ble også plantet tusenårs-tre ved siden av tusenårsskrinet i Stranda og de andre tusenårsstedene i kommunen fikk også tre.

Stranda og Storfjorden sett fra Liabygda, Sunnylvsfjorden

Kjente personer fra Stranda

Tore Olaus Engset (1865–1943), matematiker og generaldirektør i Televerket

Nils E. Ringset (1886–1976), bonde, venstrepolitiker og organisasjonsmann

Olav Oksvik (1888–1958), stortingsrepresentant (Ap) 1928-1953, statsråd, fylkesmann

P.I. Langlo (1892–1940), grunnlegger av norsk møbelindustri

Kristian Langlo (1894–1976), venstrepolitiker, ordfører og rektor

Gutorm Gjessing (1906-1979), professor i etnografi ved UiO

Petra Hellesylt Sæther (1907–2011), jordmor

Fredrik Grønningsæter (1923-2016), biskop i Sør-Hålogaland

Inge Hermann Langlo (1933–), møbelprodusent

Oddbjørn Sverre Langlo (1935–2004), stortingsrepresentant (H) 1973-1985

Asbjørn Gjærde (1939–), journalist og programleder (NRK)

Peter Opsvik (1939–), møbeldesigner og jazzmusiker

Per Vassbotn (1941–), journalist og tidl. kommunikasjonsdirektør

Pål Øie (1961–), filmregissør

Knut Magnus Berge (1966–), journalist, utenriksjef i NRK

Are Kalvø, (1969–), komiker, programleder og forfatter

Margreth Olin (1970–), filmregissør

Synnøve Skarbø (1970–), programleder og værmelder

Bjarne Solbakken (1977–), alpinist

Referanser: Høyeste fjelltopp i hver kommune. Kartverket. Besøkt 3. september 2015

Statistisk sentralbyrå (11. desember 2015). «Tettsteder. Folkemengde og areal, etter kommune.». Besøkt 25. februar 2016.

Høyeste fjelltopp i hver kommune, Kartverket 2014, lest 27. november 2014.

Torvik, Arne Inge (2000): Om samferdsel i Møre og Romsdal. Del II: Samfunn og ferdsel. Utgitt av MRF, Molde.

Sykkylven er en kommune i Møre og Romsdal. Den grenser i øst til Stordal og Stranda og i sørvest til Ørsta. Nord for Storfjorden ligger kommunene Ålesund, Skodje og Ørskog. Tettstedene i kommunen er Ikorntnes, Straumgjerde og Sykkylven.

Ordfører 2011-2015 var Petter Lyshol (H).

Hovednæringen i Sykkylven er industri, med hovedvekt på møbelindustri. De mest kjente fabrikkene er Ekornes, LK Hjelle og Brunstad.

Industrien i Sykkylven er landskjent, og eksporterer til store deler av verdensmarkedet. Mest kjent er kommunen for sin store møbelproduksjon, men det finnes også andre industrigrener. Det produseres transformatorer (Møre Trafo), vifter og rister til skip og oljeinstallasjoner, emballasjeprodukter, stålkomponenter, byggningsprofiler, baderomsinnredninger, bade- /boblekar med mer. Det finnes et nettverk av underleverandører og servicebedrifter, her er design-, arkitektkontor og firma som arbeider med markedsføring. I kommunen er også en videregående skole som bl.a. utdanner fagarbeidere til den lokale industrien.

Møbelproduksjon: Sykkylven er Norges ledende møbelkommune. I kommunen finnes noen av de største bedriftene i møbelbransjen. Det kan nevnes Ekornes, Scandinor ANS, Brunstad og Formfin. Det finnes også nisjebedrifter som står frem med produkt med særpreget og nyskapende design, som L.K.Hjelle og Cylindra. Madrassprodusenten Stjernemadrassen er med å fylle ut bildet sammen med mer nystartede bedrifter som Rajo Møbler og Velledalen Møbler.

Den 14. juni 2009 klarte Sykkylven å sette rekorden for verdens lengste sofa, som var 890,25 meter lang, og ble satt opp av møbelindustrien i bygda.[2] Den ble satt opp på Sykkylvsbrua, og senere ble sofaen delt i mindre biter og solgt. Sykkylven tok også den samme rekorden i 2008, da rekorden var på 61,5 meter, men denne ble senere slått av en polsk møbelprodusent hvor sofaen var ca. 80 meter lang.

Reiseliv

Det største reiselivsmålet i Sykkylven er Fjellsetra. Her har tusenvis sine skiturer i den familievennlige naturen. Sunnmørsalpane Skiarena har fem skiheiser og ligger sydvent med mye sol. Den flotte campingplassen og alle hytteeierne skaper liv i helgene og feriene i bygda. Sunnmørsregionen er et av de mest nyttede reisemålene i Norge. Sykkylven ligger midt i hjertet av Sunnmøre og inneholder alle de fasilitetene som sunnmørsnaturen kan by på. Om sommeren er det Ekornes Marina som går av med seieren for tilreisende. Her ligger oppvarmet basseng, bobilparkering og småbåthavn for alle tilreisende. Her kan du leie båt og fiske i fjorden eller i idylliske fjellvann. Du kan gå på godt oppmerkede og lett tilgjengelige turstier eller du kan vandre over isbreer og klatre i krevende tindefformasjoner. Ønsker du å lære bygdens historie å kjenne, finnes det møbelmuseum og informasjon om arkeologiske funn i sentrumsområdet. Kommunen huser også naturhistorisk museum, kunstgalleri og et rikt utvalg av butikker, i tillegg til småbåthavn (nyrestaurert 2007) og friluftsbad.

Fergesambandet Sykkylven (Aursneset) - Magerholm er også et av Norges mest trafikkerte ferjesamband.

Sykkylven var også hjemmehavn for Brand-Båtane.

Kommunevåpen

Våpenet er laget av Norbert Hovet og Kårstein Blindheim og godkjent ved Kgl. resolusjon i 1983. Våpenet kan ikke benyttes av andre uten tillatelse fra formannskapet.

Motto: «Mellom fjell og fjord».

Symbolikk: Snittet skaper et kileformet felt som minner om fjorden som kommunen har navnet etter. Det symboliserer også en fjelltopp som har en kjent silhuett i kommunen, fjellet Straumshornet.

Kjente sykkylvinger

Ole Nikolai Ingebrigtsen Strømme, (1876–1936), statsråd/sosialminister (V) i Mowinckels 3. regjering.

Edvard Drabløs, (1883–1976), skuespiller.

Bastian Weiberg-Aurdal, (1891–1973), huslege og samferdselspioner.

Henrik Straumsheim, (1893–1975), dikter.

Marie Aase, (1894–1991), sykepleier og politiker

Bernt Fauske, (1896 - 1980), skipsreder og predikant

Jens E. Ekornes, (1908–1976), gründeren av møbelkonsernet Ekornes.

Otto Hjellegjerde, (1917–1997), gründeren av møbelkonsernet Hjellegjerde.

Karstein Oddmund Vik, (1919 -2003), arkitekt og fiskeoppdretter.

Ingmar Relling, (1920–2002), møbeldesigner.

Øystein Eliassen, (1922–1997), ordfører, fylkespolitiker og likningssjef (1951-1990).

Jens Petter Ekornes, (1942–2008), forretningsmann, konsernsjef i Ekornes ASA

Karl Arne Utgård, (1951–), høyesterettsdommer.

Martin Ystenes, (1956–) professor i uorganisk kjemi, NTNU

Hanna Relling Berg, (1958–), ansvarlig redaktør i Sunnmørsposten.

Kenneth Ekornes, (1974–) musiker.

Hilde Louise Asbjørnsen, (1976–) kabaretartist og musiker.

Per Olav Sætre, (1977–), fotballspiller.

Hanne Kolstø, (1981–), musiker bosatt i Kristiansand

Severin Rønnes, (1983–), eneboer som ble landskjent etter NRKs TV-serie Der ingen skulle tru at nokon kunne bu.

Referanser

^Høyeste fjelltopp i hver kommune. Kartverket. Besøkt 4. september 2015

^ «Verdens lengste ferdig på et vips», fra NRK, 14. juni 2009. «Sofaen som søndag ble bygd i Sykkylven på Sunnmøre har plass til litt over 1500 personer. Det var en representant fra Guinness World Record i London som godkjente sofaen.»

Møre og Romsdal

Aukra · Aure · Averøy · Eide · Fræna · Giske · Gjemnes · Halså · Haram · Hareid · Herøy · Kristiansund · Midsund · Molde · Nesset · Norddal · Rauma · Rindal · Sande · Sandøy · Skodje · Smøla · Stordal · Stranda · Sula · Sunndal · Surnadal · Sykkylven · Tingvoll · Ulstein · Vanylven · Vestnes · Volda · Ørskog · Ørsta · Ålesund

Sykkylven v/Geir Thorsnæs
LANDAREAL 338 km² INNBYGGERTALL 7 675
ADMINISTRASJONSSENTER Aure (Sykkylven)
KILDE SSB (landareal 2016, innbyggertall 2015, 4. kvartal)

Sykkylven ble opprettet 1883 ved utskilling fra Ørskog. Kommunen fikk sine nåværende grenser 1955 da også områdene Søvikdalen og Ramstaddalen, som begge ligger på sørsiden av Storfjorden, ble overført fra Ørskog. Sykkylven grenser til Ålesund og Ørskog i Storfjorden i nord; på land grenser den til Stordal og Stranda i øst og Ørsta i vest.

Natur; Berggrunnen er i hele kommunen av grunnfjellsalder, men har en struktur sterkt påvirket av den kaledonske fjellkjedefoldingen (kaledonske orogenese) og består i all hovedsak av ulike gneisbergarter. Det er noen mindre marmorforekomster i Aureelvas dalføre øst for kommunesenteret, og på et par mindre områder i fjellet nordøst i kommunen er det blottlagt ultramafiske dyperuptiver (se mafisk), blant annet olivin, i gneisdekkene.

Det meste av Sykkylven består av svært kupert fjellområder med fjell opptil 1586 moh. (Råna i Hjelledalstindane på grensen til Ørsta i sørvest). Disse fjellområdene hører til de såkalte Sunnmørsalperne og er, som navnet antyder, karakterisert av et alpint landskap med høye, spisse fjell og et kraftig relieff. Dette er et resultat av særlig fire forhold: de harde bergartene i grunnfjellet, strukturene i berggrunnen skapt av foldingen i kaledonsk tid, den senere tertiære landhevingen av landblokken og ikke minst av iserosjonen gjennom flere istider i de siste rundt 900 000 år.

Bosetning

Sykkylvsfjorden har tett bosetning på begge sider, særlig østsiden der den er praktisk talt sammenhengende; om lag 4/5 av kommunens befolkning er bosatt her. Ytterst på østsiden av fjorden ligger tettstedet og administrasjonssenteret Sykkylven (Aure) med 4327 innbyggere (2014). Rett over fjorden ligger tettstedet Ikorntnes og i fjordbotnen Straumgjerde med henholdsvis 815 og 495 innbyggere 2014. I alt bodde 73 prosent av kommunens befolkning i tettsteder 2014 mot 70 prosent i fylket som helhet. Ellers er det en viss bosetning langs Storfjorden mot Hundeidvik i vest, i Aureelvas dalføre, i Velledalen fra botnen av Sykkylvfjorden, samt nederst i Søvikdalen og Ramstaddalen nordøst i kommunen.

Sykkylven har hatt en sterk befolkningsvekst i det meste av etterkrigstiden med en fordobling av folketallet 1946-2015 (med uendrete grenser). I tiårsperioden 2005-15 var økningen i folketallet i kommunen noe lavere enn tidligere, gjennomsnittlig 0,3 prosent årlig mot 1,0 prosent for Sunnmøre og 0,8 prosent for fylket som helhet.

Næringsliv

Etter offentlig administrasjon og tjenesteyting er viktigste næring i Sykkylven - målt etter antall arbeidsplasser - industri med 41 prosent av arbeidsplassene, 52 prosent inkludert bygge- og anleggsvirksomhet/kraft- og vannforsyning. Møbel- og innredningsproduksjon er den dominerende bransjen med 81 prosent av industrisyssetningen 2013. Enkelte av landets største fabrikker i bransjen ligger i kommunen (blant annet Ekornes ASA). For øvrig har Sykkylven en variert verkstedindustri som sysselsetter 17 prosent av de ansatte i industrien.

Sykkylven er en svært liten kraftkommune, med en gjennomsnittlig årsproduksjon på 55 gigawattimer (GWh) per 2016. Det er seks kraftverk i kommunen, høyeste fallhøyde er 47 meter.

Mindre enn to prosent av arbeidsplassene i Sykkylven er i primærnæringene. Jordbruksarealene ligger langs fjorden og i dalførene. Brukene er små og har hovedvekt på husdyrhold (storfe og sau). Fiskeoppdrettsanlegg ved Hundeidvik og Søvikdal.

Av kommunens bosatte yrkestakere hadde 2014 19 prosent arbeid utenfor kommunen, hvorav åtte prosent i Ålesund, to prosent i Stranda og to prosent i de øvrige kommunene på Sunnmøre.

Samferdsel

Sykkylven har fergeforbindelse over Storfjorden til Magerholm i Ålesund kommune (Fv. 60). Veien fortsetter sørover gjennom Velledalen, Myrdalen og Hevsdalen til Stranda og videre sørover til E 39 i Hornindal i Nordfjord. Det går bro over Sykkylvsfjorden mellom kommunesenteret og Ikornnes og vei videre til Hundeidvik; herfra går ferge til Festøy i Ørsta og Solavågen i Sula (Fv. 71/E 39).

Administrativ inndeling og offentlige institusjoner

I administrasjonssenteret ligger den fylkeskommunale Sykkylven vidaregåande skule.

Sykkylven hører til Møre og Romsdal politidistrikt, Sunnmøre tingrett og Frostating lagmannsrett.

Kommunen er med i regionrådet Sunnmøre regionråd.

Sykkylven kommune tilsvarer de to soknene Ikornnes og Sykkylven i Austre Sunnmøre prosti (Møre Bispedømme bispedømme) i Den norske kirke.

Mot slutten av 1800-tallet hørte Sykkylven til Søndmør fogderi i Romsdals amt.

DELOMRÅDER OG GRUNNKRETSER I SYKKYLVEN

For statistiske formål er Sykkylven kommune (per 2016) inndelt i to delområder med til sammen 17 grunnkretser:

Sørestranda/Velledalen: Hundeidvik, Tusvik, Ytre Ikornnes, Indre Ikornnes, Riksheim, Straumgjerde, Drabløs, Brunstad, Hole

Sykkylven: Aursnes, Aurdal, Ullavik, Aure, Vik, Tynes, Søvikdal, Ramstaddal

Historikk og kultur

I Sykkylven sentrum (Aure) er det gjort funn av boplasser med flere større hus fra jern- og bronsealder. Her ligger også Sykkylven Naturhistoriske Museum med oppbygd naturlandskap for 250 fugler og dyr; sommerfuglsamling. Sykkylven kirke er en arbeidskirke i betong bygd 1990. Norsk Møbelfaglig senter som utgjør en del av Stiftelsen Sunnmøre museum, ligger i Aure. Her utkommer Sykkylvsbladet to ganger i uken.

Navn og kommunevåpen

Kommunevåpenet (godkjent 1984) har en blå spiss laget med buelinjer mot en sølv bakgrunn; hen-spiller på Sykkylvsfjorden.

Navnet kommer trolig av norrønt fjordnavn Síkiflir, av sík, 'liten vik, dam', og iflir, 'lavt, fuktig lende', og sikter til Sykkylvsfjord

FRI gjenbruk. SKREVET AV: Geir Thorsnæs

SIST OPPDATERT: 6. april 2016

Vitser

01. EN SJØMANN KOM TIL TATOVEREREN OG SA: - SE Å FÅ KLÆRNE PÅ DAMENE MINE, JEG SKAL GIFTE MEG!

02. Hva sa Bill Gates' kone til ham på deres bryllupsnatt? - Nå vet jeg hvorfor du kaller ditt firma for Microsoft.

03. Før i tiden hatet jeg å måtte gå i bryllup. Hver gang jeg kom til ét, kom samtlige gamle tanter og besteforeldre og prikket meg i siden mens de smilte: "Det er din tur neste gang"! Det tok slutt da jeg begynte å gjøre det samme med dem, når vi var i begravelser...

04. Sølvbryllup er alltid de beste festene. Ved bryllup og gullbryllup tenker vertene alltid kun på å komme hjem i seng.

05. Det var en pike som skulle i et bryllup med sin mor for første gang i sitt liv, så hun spurte sin mor om noen ting:

Piken: - Mor? Hvorfor har bruden en hvit kjole på?

Moren: - Fordi at hvitt symboliserer lykke, og bryllupsdagen er den lykkeligste dag i hennes liv.

Piken: - Jamen, hvorfor har brudgommen da sort på?

06. Forskere har oppdaget en type mat, som senker en kvinnes sexlyst med 90%
Det kalles bryllupskake.

07. - Hvorfor avlyste du ditt bryllup og kjøpte en bil i stedet? - Fordi jeg ikke hadde råd til både kone og bil, og bilen hadde jo 3 års garanti.

08. En bankkasserer var blitt trett av å være evig ungkar. Han giftet sig med en rik, middelaldrende kvinne, som hadde en 20-årig datter.

Noen tid etter bryllupet ble bankkassereren observert av en bekjent. Det var på en nattklub, hvor bankmannen var sammen med datteren, og viste en særlig interesse for henne.

Neste dag ringte vennen til bankkassereren og spurte, om det ikke var litt upassende.

- Kjære venn, svarte han. En ting har jeg lært i min tid i banken. Kapitalen skal man aldri sløse med, men det den har kastet av sig, kan man godt disponere over...

09. Dette paret hadde vært gift i 67 år.

Mannen ble spurt om han noengang i løpet av alle disse årene hadde tenkt på skilsmisse.

"I himmelens navn, nei", svarte han "Mord ja, men aldri skilsmisse".

10. Det var to kvinner som var venner og naboer. Den ene la merke til at den andre så ut til å ha flust opp med siste mote i klær, smykker, gikk ofte til skjønnhetsbehandling etc.

Hun spurte henne: "Hvordan får du tak i alt dette?"

"Det ordner jeg med å forlange 100 kr. av mannen min hver gang vi har sex", sa hun,

“og du kan gjøre det samme, det blir fort noen kroner utav det. Men du må være bestemt! Ikke la ham snakke deg rundt. Aksepter ingenting før du har pengene i handa. No money - no honey!”

“Flott”, sa den andre, “høres greit ut. Det skal jeg gjøre”.

Så neste gang gubben ville ha seg en runde, sa hun:”Fra nå av må du gi meg hundre kroner hver gang vi har sex.” Hun fortalte han også hvorfor.

“OK, jeg forstår”, svarte han, “Det er greit”, og gikk for å hente penger, men fant ut at han hadde bare 90 kroner i kontanter.

Dette nektet hun å godta: “Skal vi ha sex, skal jeg ha HELE beløpet først!”

Han svarer så:”Javel, så det blir ingen sex, men jeg kan vel kjenne litt på deg for 90 kroner?”

“Okey”, sa hun. Og etterhvert som han kysset henne, gned seg mot henne, befølte kroppen etc. begynte hun å bli ‘varm.’ Tilslutt var hun så opphisset at hun sa til ham:

“Dersom det er greit for deg, så låner jeg deg ti kroner til i morgen?”

11. En mann snakket med Gud.

“Gud, hvorfor skapte du kvinnene så vakre?” spurte han. Gud sa: “Det gjorde jeg fordi du skal elske dem”

“Vel Gud, hvorfor gjorde du dem til så gode kokker?”

Gud sa: “Det gjorde jeg fordi du skal elske dem”

Da spurte mannen:”Men Gud, hvorfor skapte du kvinnene så dumme?”

Gud sa: “Det gjorde jeg fordi at de skulle elske deg”:

Min venninne giftet seg med en lege.

Etter en tid sa han til henne: “Du må gjøre noe for å friske opp i kjærlighetslivet vårt”.

Kort tid etter kom han hjem og fant henne i senga med en annen lege.

“Hvorfor?”, spør mannen henne.

“Du sa jeg måtte gjøre noe for å krydre kjærlighetslivet vårt, så jeg sjekker bare hva andre mener.”

Jeg liker historien om en kvinne som fikk malt et portrett av seg, hvor hun var nedlesset med smykker. Hennes forklaring lyder slik:

“Dersom jeg dør, og min mann gifter seg på nytt, vil jeg at hans neste kone skal bli tullete av å lete etter smykkene!”

12. Min venninne giftet seg med en lege.

Etter en tid sa han til henne: “Du må gjøre noe for å friske opp i kjærlighetslivet vårt”.

Kort tid etter kom han hjem og fant henne i senga med en annen lege.

“Hvorfor?”, spør mannen henne.

“Du sa jeg måtte gjøre noe for å krydre kjærlighetslivet vårt, så jeg sjekker bare hva andre mener.”

13. Jeg liker historien om en kvinne som fikk malt et portrett av seg, hvor hun var nedlesset med smykker. Hennes forklaring lyder slik:

“Dersom jeg dør, og min mann gifter seg på nytt, vil jeg at hans neste kone skal bli tullete av å lete etter smykkene!”

14. Hun forlot ham på sofaen da telefonen ringte, og var tilbake etter noen få sekunder.

“Hvem var det?” spurte han.

“Mannen min”, svarte hun.

“Da er det best jeg går”, sier han, “Hvor var han?”

“Slapp av. Han blir sein. Han spiller poker med deg!”

15. Flyvertinnen: “Jeg er lei for dette, Hr. Pettersen, men din kone ble igjen i London.”
Hr. Pettersen: “Gud-skje-lov! Jeg trodde jeg var blitt døv!”

16. Et nygift par tilbrakte hvetebrødsdagene i en avsides utleiehytte i Rendalen. De hadde sjekket inn lørdag, og hadde ikke vist seg på 5 dager.

Et eldre ektepar, som drev utleiehyttene, begynte å bli bekymret for parets ve og vel. Gamlingen bestemte seg for å sjekke. Han banket på døren, og en svak stemme svarte fra hytta.

Gamlingen spurte hvordan de hadde det om alt var OK.

“Ja, vi har det fint. Vi lever av kjærlighetens frukter”, kom det innenfra.

“Jeg tenkte meg det”, svarte gamlingen, “Vil dere være så snill å la være å kaste skallet ut av vinduet, det kveler endene mine!”

Ekteskap er ikke et ord. Det er straff på livstid. Ekteskapet er en institusjon som setter en ring på kvinnens finger, og to under mannens øyne.

Ekteskapet er fullt av endringer, spenning og frustrasjon:

17. Første året snakker mannen og kona lytter.

Andre året er det kona som snakker og mannen som lytter.

Tredje året snakker BEGGE og naboene lytter.

18. Å gifte seg er ganske likt som å gå på restaurant sammen med venner.
Du bestiller det du skal ha, og når du ser hva kameraten din har fått, så ønsker du at du hadde bestilt det samme.

19. Det er sant at alle menn er født fri og like - men noen av dem blir GIFT!

20. Så var det mannen som mumlet noen få ord i kirken, og vips så var han gift.

Et år senere mumlet han noe i søvne, og vips så var han skilt!

21. Sønnen: “Er det sant far, at i gamle dagers Kina så kjente ikke mannen kona før han giftet seg med henne?”

Faren: “Det skjer overalt, min sønn. OVER-ALT!”

22. Så var det mannen som sa: “Jeg visste ikke hva lykke var før jeg ble gift, ... og da var det for sent.”

23. Kjærlighet er en lang søt drøm, ekteskap er vekkerklokka!

24. Når en nygift mann ser lykkelig ut, vet vi hvorfor, men når en som har vært gift i ti år ser lykkelig ut, lurer vi på hvorfor.

25. Så var det den bolde elskereren som sa han ville gå gjennom ild og vann for henne.
De ble gift, og nå gjør han det!

26. De sier at når en mann holder en kvinnes hand før de gifter seg, så er det kjærlighet, etter vielsen er det selvforsvar.

27. Under festen sier den ene dama til den andre: “Bærer ikke du giftingen på feil finger?”
“Jo”, svarte den andre, “Jeg er gift med feil mann”.

28. Mannen er uferdig før han gifter seg, etterpå er han helt ferdig.

29. En liten gutt spør faren sin:
“Far, hvor mye koster det å gifte seg?”
“Jeg vet ikke, gutten min, jeg betaler fremdeles for det!”

30. Et lykkelig ekteskap dreier seg om å gi og ta. Mannen gir og kona tar.

31. Etter en krangel, sier kona til mannen: "Vet du, jeg var en idiot da jeg giftet meg med deg!"
Mannen svarer: "Jeg vet det, kjære, men jeg var forelsket og la ikke merke til det".

32. Det betyr ingenting hvor ofte en gift mann skifter jobb, han ender opp med samme sjefen uansett.

33. En mann satte inn en annonse under "Personlig":
"Kone ønskes".
Dagen etter fikk han 167 brev, hvor teksten var entydig: "Du kan få min!"

34. Når en mann åpner bildøra for kona, kan du være sikker på en ting:
Enten er bilen ny, eller er kona.

35. En perfekt kone er hun som hjelper mannen med oppvasken.

36. En kvinne forteller til sin venninne: "Det var jeg som gjorde mannen min til millionær!"
"Og hva var han før du giftet deg med ham?"
spurte venninnen.
"Mange-millionær!"

37. Stilian og Dan, to sigøynere, satt og tagg i to forskjellige deler av byen. Selv om begge tigger like lenge hver dag, kommer alltid Dan tilbake til leiren med kun 20-30 kroner hver dag. Stilian på den andre siden kommer tilbake med en handlepose full av hundrelapper, kjører en BMW, bor i en topp enebolig og spiser på dyre restauranter hver dag.

«Jeg jobber like hardt og lenge som deg. Hvordan klarer du å komme tilbake med handleposer fulle av hundrelapper hver eneste dag?» Sier Dan til Stilian.

Stilian svarer, «La meg se på skiltet ditt, hva sier det?»

Skiltet til Dan sier, «Har ingen jobb. Har kone og 6 sultne barn.»

Stilian sier, «Ikke rart du bare kommer tilbake med 20-30 kroner!»

Dan spør, «Så hva står det på skiltet ditt?»

Stilian viser skiltet sitt til Dan. Det står, «Jeg trenger kun 100 kroner for å flytte hjem til Romania.»

38. En sjåfør ble stoppet av en politimann. "Er det noe galt?", spurte sjåføren, og politimannen svarte at han hadde kjørt for fort. Han ville gjerne se førerkortet hans.

"Førerkortet har jeg dessverre ikke", sa sjåføren. "Jeg mistet det i forbindelse med promillekjøring."

Politimannen ble litt satt ut. "Jaha. Kan jeg få se vognkortet ditt?"

"Jeg stjal denne bilen, så det kan jeg dessverre ikke gi deg."

"Stjal den?"

"Ja, og sjåføren ligger i bagasjerommet sammen med pistolen jeg brukte for å skyte ham."

"Har du et lik i bagasjerommet?"

"Ja. Det er bare å se hvis du vil", sa sjåføren med en rolig mine.

Nå tilkalte politimannen forsterkninger mens han trakk seg tilbake. Snart omringet fem politibiler den suspekte bilen, og politisjefen selv nærmet seg føreren sakte og ba ham om å tre ut av kjøretøyet.

"Hva er galt?", spurte føreren og kom ut av bilen.

"Kan jeg få se førerkortet ditt?", sa politisjefen.

"Ja, klart det." Føreren viste frem et gyldig førerkort.

"Har du vognkort for denne bilen?"

”Ikke noe problem.” Føreren fant frem et gyldig vognkort.

”Jeg vil gjerne også se i bagasjerommet ditt.”

Bagasjerommet var tomt – ingen lik eller pistoler.

”Men nå skjønner jeg ingenting. Min kollega rapporterte at du verken hadde vognkort eller førerkort, og at du sa det lå et lik og et mordvåpen i bagasjerommet.

”Hah,” sa føreren. ”Han påsto vel at jeg kjørte for fort også?”

39. [Hvordan få politiet til å komme](#)

Bjørn fra Hosle i Bærum var på vei for å legge seg da hans kone sa han hadde glemt å slå av lyset i garasjen. Garasjen lå i tilknytning til huset og Bjørn åpnet bakdøren for å gå og slukke, men oppdaget plutselig at det var folk der inne som holdt på å forsyne seg av noen av hans ting.

Han ringte politiet, som spurte om noen hadde kommet seg inn i huset.

Han sa nei. Politiet svarte at det alle politibilene var opptatt og rådet ham derfor til å låse alle dører, så skulle de sende en bil når det ble noen ledig.

OK, sa Bjørn, la på røret og telte til tretti. Da ringte han politiet igjen. ”hei, jeg ringte nettopp om at det var noen som stjeler fra min garasje. Nå behøver dere ikke komme, for jeg har skutt dem”

Så la han på.

I løpet av få minutter var 6 politibiler, et helikopter, en brannbil og to ambulanser på plass. De tok tyvene på fersk gjerning.

En av politimennene gikk bort til Bjørn og sa, ”jeg synes du sa at du hadde skutt dem...?”

Bjørn svarte: “- og jeg synes du sa at dere ikke hadde noen ledige biler...”

40. Kakebakst En eldre mann lå for døden i senga si da han gjenkjente aromaen til konas chocolate chip cookies, favorittbaksten hans. Han ønsket seg så inderlig en siste kakebit før han døde, så han rullet seg selv ut av senga, krabbet og slepte seg selv ned trappa til kjøkkenet hvor kona hadde et brett med kaker på bordet og var i ferd med å legge et nytt brett inn i ovnen.

Med de siste gjenværende kreftene han hadde klarte han å klatre opp på en kjøkkenstol før han sank sammen over kjøkkenbordet og strakk hånden ut for å fiske fram en varm kake.

Kona spant rundt, klasket mannen på hånda med tresleiva og sa, «Ikke rør dem. De er til *begravelsen.*»

41. Brudgommer, når du er blitt gift og har en diskusjon med med kona, husk alltid på at du får de siste to ordene: “Ja, kjære!”

42. Et eldre ektepar kjørte ganske fort på motorveien da de ble vinket tilside av en UP-patrolje med sirene og det hele.

UP-betjenten spurte mannen: “Kan jeg få se Deres vognkort og førerkort?”

“Hvorfor det, jeg gjorde ingenting galt!”, svarer mannen.

UP'en svarer: “Joda, radaren viser 124 km/t og fartsgrensen er 90 her, det blir nok en bot!”

Da blir mannen skikkelig sinna, skjeller ut politimannen, sier han ikke kjørte over fartsgrensa og at politiet skulle finne seg annet å gjøre enn å plage skikkelige lovlydige mennesker.

“Kom dere avgårde og arrester kjeltringer istedet”, sluttet han.

Det var da kona lente seg over mannen og sa til UP'en: “Du må være så vennlig å unnskyldte mannen min”, sa hun, “han blir alltid sånn når han har drukket!”

Alvheim Kåre Johan	J. Teigland AS	Hellesen Einar	Biltilsynet Auto23 Gjensidige Biltekniske Liæco
Amland Anne Marie	Auto 1923	Henriksbø Jan Kåre	Eidsvåg Auto
Amundsen Knut	Dekkmann	Herland Marit	Eidsvåg Auto
Andersen Harald	J. Teigland AS	Herland Nils	Biltilsynet
Andersen Jan-Viktor	Auto 1923	Hilton Arne Vidar	Skjelbred
Andersen Olav N	Jæger	Hjortland Rolf	Jæger
Andreassen Jan	J. Teigland AS	Hofland Marit	AutoCenteret
Arntsen Per	Gjensidige Forsikring	Hope Jarle	Hope Auto
Arntzen Gudny	Wigand	Hope Øystein	Rodin & Co
Ask Egil	Teknisk Etat	Hopland Leif Anskar	Møller
Aune Odd	Sælen Auto	Horsås Torvald	Jæger
Austgulen Atle	Jæger	Hoyland Tore	AutoKarosseri
Barstad Hans-Jacob	AutoLager	Høiland Victor	
Berntsen Olav	Bilservice	Ingebrigtsen Roald	AutoLager
Bertinussen Johnny	Crifo	Instebø Jostein	Jæger
Bilsbak Jan Erik	BilExtra	Iversen Willy	Ford i Strømmen
Birkeland Lars Reistad	Næringsdrivende	Jacobsen Leif	Ford i Strømmen
Bjørkbom Johan Oscar	Bergens Sporvei	Jacobsen Tore	Bensinhandler
Bjørndal Kjell M	Jæger	Jahnsen John A	Auto Dekk AS
Bjørnestad Steinar	Scania Bergen	Jamne Inger	Biltilsynet Ole Jamne
Bogetvedt Per	AutoLakk AS	Jensen Erik	BHB Voss Billag veteran
Brakstad Arne	Auto 1923	Johannessen Håkon	Bilhuset
Bratshaug Bjarne	Møller Bil	Johannessen Nelborg	Bjørn Ivar
Brattetaule Magne	Mathisen Auto	Johannessen Roald	Roald Bilutleie
Brurås Olav	Norsk Scania	Johansen Asbjørn Gunnar	Auto 1923 AS
Bruvik Arild	Hope Auto	John Thorup	Jæger
Bruvik Bernhard	Veteranbuss	Johnsen Svein	Scanauto
Bruvik Rolf H	Mathisen Auto	Jørgensen Jan Erling	Jæger
Bønnes Paal	Biltekn.kons.Byrå	Jørgensen Roald Stig	BVK
Børslid Svein Rune	Ford i Strømmen	Kalhovde Sigmund	Hordasmia
Bårdtvedt Olav	Auto 1923 AS	Karlsen Harald H	Gjensidige
Caspersen Terje	Hjulumakeren	Kjelby Svein Jostein	Scanauto
Christoffersen Tor	Auto 1923	Knudsen Finn Otto	Teigland
Dahl Jarl S	Jæger	Knutsen Agnar "Smeden"	Blomsterdalen
Dahl Kjell	Dieselauto	Kornstad Oluf Sørensen & Balchen	Teigland
Dahl Yngve	Scanauto	Kristiansen Arne	Meland Auto
Dahl-Michelsen Jan Erling	Paradis Auto	Kristiansen Harald A	Knutsen & Træen
Davanger Kjell	Last og Buss Vest AS	Kristiansen Per	Auto 1923 AS
Davidsen Arvid	Autosalg	Kvamme Svein	Auto Teknikk AS
Didriksen Oddfred	Voss Brannvesen	König Helge	Teigland
Djupvik Einar	Jæger	Lahn-Johannessen Petter	NAF
Djuvik Jan Sigurd	Teigland	Lambach Rolf	Bilforretningen
Drønen Anton Kåre	Algaard / Kvam Auto	Landro Gunstein	Last & Buss Vest AS
Døssland Jostein	123 Bilmekler	Landås Asle	Falken
Egenæs Erik	Åsane Auto	Langhelle Torstein S	Mathisen Auto
Eilertsen John	AutoLager	Larsen Per W	J. Teigland AS
Einsbohr Jens	J. Teigland	Lepsøy Lars Inge	Last & Buss Vest AS
Eknes Ragnvald	Eknes Karosseri	Lervåg Jarder M	Last & Buss Vest AS
Endresen Magne	Teigland	Lie Gunvor	J. Teigland AS
Erdal Hildur	J. Teigland AS	Loftheim Rune	Sande Auto Vest
Eriksen Svein	Bergens Sporvei	Lund Johan	Knutsen & Træen
Espeseth Finn	Jæger	Lundgren Alf	Bilhuset Kråkenes
Fauske Otto B	Rise, Lakk	Løland Harry	Bergen Yrkesskole
Fiksdal Per Folgerø	Tide buss	Lønningen Eldborg	Gunnar
Fjelberg Jan Erik	AutoLager	Låstad Kåre	Hartveit Karosseri
Franzen Heinz	Bilhuset Kråkenes	Malmquist Tryggvi	Jæger
Fromreide Einar J	Vest Bilutstyr	Marøy Arvid Severin	Jæger
Garlid Bjørn Kåre	Storebrand	Midtun Geir	Kinsarvik Esso
Gjerstad Einar	Teigland Møller	Mo Arne	HSD / Dieselauto
Glistrup Svein Olav	AutoLager	Monsvold Eldar	Norsk Scania
Grinde Johan Magne	Møller Bergen	Myking Kjell	Veteranvogner
Gudmundsen Kristmann	Gjensidige	Myklebust Sigurd	Kvinnherad Auto
Gullachsen Robert	Vest Bilutstyr	Nielsen Tore Svein	Teigland
Gundersen Emil	Bergens Auto	Nilsen Eiolf Stanley	J. Teigland AS
Haaland Svein K	Opus Førde	Nilsen Thoralf	Teigland
Haga Edvin	Haga Autosalg	Nilsen Tore	Algaard AS
Halland Anfinn	Truck & Trailer Industry	Nordal Svein-Arild	DekkCenteret
Halvorsen Bengt	Gummiservice	Nordtvedt Hans Olav	Øygarden Sotra Billag
Halvorsen Roald	Skjelbred	Nordvik Bernt	Økonomidekk
Hamre Leif	Autodeler AS	Nordvik Jan	Bilhuset
Hansen Egil	Haukeland Sykehus	Nortvedt Hans Olav	Bergens Sporvei
Hansen Svein	Sælen Auto	Nygård Bernhard	Vianor
Hauge Olav	Sotra Bil AS	Nytveit Alf	
Haugland Bjørn	Bilsalg	Olsen Arne Tvedt	Arnes Motorverksted
Haugland Bjørn K	J. Teigland AS	Olsen Lajla	Ditlef Martens
Haugland Ingolf M	Askøy Bergen	Olsen Turid	Auto 1923 AS
Haugland Per	Vesta	Osland Tore	Bilhuset
Haukås Karsten	Eidsvåg Auto	Paulsen Harald A	Auto 1923
Heggland Arne	Last og Buss Vest		
Helland Knut	J. Teigland		

Paulsen Rolf Pedersen Terje Persson Heine Pettersen Trygve	Jæger NAF Sotra Bil AS Autoparts	Sæbø Peter Henning Sætervik Bjørn Tore Søiland Svein K Sørbo Arvid Magne Sørheim Svein-Arne	Auto 1923 Vest Trafikk Jæger J. Teigland AS Jæger
Ramsli Bjørn Arnstein Rasmussen Rolf A Ravnstad Bjørn Revheim Ove Riple Karl Rise Borgny Rise Leif Rolland Per	Bilhandel Arka Auto Teknikk Åsane Auto Riple Auto Billakkering Lakkering AutoLakk	Takvam Arild Telnes Terje Thorsheim Else Thunestveit Johnny Torsvik Trygve Træen Bjørn Trætteberg Alf Tvedt Asbjørn Tvedt Harry Malvin Tvedt Håkon Tvedt Ingvar Tveiterås Johannes Tveitnes Reidar Tveito Anna Josefina Tøsse Leiv M	J. Teigland AS Bergen Bilsenter Alf Thorsheim Bertel O Steen Sotra Bil AS Knutsen & Træen Biltilsynet J. Teigland AS Hansa Hansa Pan Trafikk Biltekniske Bilhuset Erling Tveito Auto 1923
Sagstad Atle Samdal Geir Torolf Sandbakk Rolf Sande Jan P Sandø Svein Sangolt Sigbjørn Schütz Jørgen Selstø John Karsten Selstø Nils Magnar Sjursen Harald Sjøvangen Ove Skeie Sverre Skjelbred Thor Henrik Skulstad Nils W Skulstad Torfinn Solberg Steinar ten	Fusa Auto Auto Elektro Alfr. Hartveit Jæger Auto 1923 Gjensidige/Biltekniske Falck Redning Lieco Auto Lieco Auto Renholdsverket Jæger Automobil Algaard AS Skjelbred Bergen Havneing. Teigland Dekk & Felg Spesialis-	Ulveseth Anders Undstad Bjørn Martin Uthuus Erling Jarl Varden Asbjørn Vare Eli Vevle Øystein Vorland Kåre	Toyota Sotra Vianor Gummi Falken J. Teigland AS Asbjørn Vare Algaard Ford i Strømmen
Solheim Kåre Solheim Steinar Stammeshagen Gudmund Steinbakk Marie Steine Kjell Stormark Arne Storum Kjell C Sture Kjell Sundal Atle Svea Steinar Svendheim Einar Svendsen Jan Reidar Svoren Kjell	Bruktbilsentralen Jæger Stammeshagen Auto Steinbakk Bilhuset Kråkenes Dekkbutikken Jæger Bergen Yrkeskole Jæger Lieco Auto 1923 AS Arna Bruk - Algaard Auto 23 Sparebank1	Westad Kjell Wigand Bjørn Wolff Fredrik	Politiet Wigand Jæger
		Ødegaard Thor Arild Øksnes Håkon Magnus	Sande Auto Elektro Diesel Vest Auto AS Vest Bilutstyr
		Arlie Jan Inge	
		Aadland Tor Aarlie Bjørn Aasheim Jakob Åse Atle Åse Edward	Sande Auto Vest Bilutstyr Skjelbred / NAF / Gjensidige Bilhuset Bilhuset

Deltagere årets tur 14 - 16 september 2016;

Aasheim Jakob	Knudsen Finn Otto	Skulstad Torfinn
Andreassen Inger Margrethe	Knudsen Finn Otto fru	Søiland Svein K
Andreassen Jan	König Helge	Steine Bjørg
Asbjørn Johannessen	Larsen Bente	Steine Kjell
Dvergsdal Malvin	Larsen Per W	Svendsen Jan
Garlid Bjørn Kåre	Løland Harry	Svendsen Tove
Halland Anfinn	Løland Harry fru	Svoren Kjell
Halvorsen Roald	Malmquist Ragnhild	Svoren Unni
Henriksbø Jan Kåre	Malmquist Tryggvi	Thomsen Gunvor
Hofland Gunnar	Nielsen Tore Svein	Thorsheim Else
Hofland Marit	Nygård Bernhard	Thorup John
Horsås Torvald	Nygård Gerd	Tveiterås Johannes
Horsås Torvald fru	Ødegaard Thor Arild	Tveiterås Margit
Ingebrigtsen Edel Alfrida	Pettersen Ellinor	Wallmark Ruth
Jensen Erik	Pettersen Trygve	
Johannessen Nelborg	Rise Borgny	

